Hayat

No. 79 11 NİSAN 1958
100 KURUŞ

EYÜPSULTAN

Orta sahifelerde:

ALTES SÜREYYA'nın
Bir tablosu

İstanbul güzeldir..

ama, İstanbul'da bir ev sahibi olmak hepsinden güzeldir.

Bu takacı bile, yolu İstanbul'a düştükçe en güzel manzaralı yerleri seçer de oraya demir atar.

Bankamızın hediye ettiği evler ve apartman daireleri de hep İstanbul'un en seçkin semtlerindedir.

İkramiyeli Aile Cüzdanı hesaplarında en az 200 lirası olanlar bütün kuralara her 100 lira için ayrı bir kur'a numarası alarak girerler.

1958 İKRAMİYE PLÂNI

40 APARTMAN DAİRESİ VE **1 MİLYON** LİRA PARA İKRAMİYESİ

YAPI ve KREDİ BANKASI

Hayat

MARTINE CAROL
(Foto : Silver Films)

HAFTALIK MECMUA

11 NİSAN 1958
FİATI : 100 KURUŞ
CİLT : 4, SAYI : 79

SAHİBİ :
ŞEVKET RADO

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
HİKMET PERİDUN ES

YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İBRAHİM ÇAMLI

HAZIRLIYANLAR :
SEMİRAL BİLBAŞAR
PİRUZ AŞKIN
FİKRET ARIT
AYHAN ESER
DİNÇER GÜNER

FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - Sürenkök (Ankara) - Turizm Fotoğraf A.J. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz gösterilmek suretiyle dahi alınamaz.

İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56

DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A.Ş. Basımevi - İstanbul.

REKLAM İÇİN :
Kararname gereğince, Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Limited Ortaklığı'ndan verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
Yıllık (52 sayı) 50 T. L.
6 aylık (26 sayı) 25 T. L.

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 19 Cent'e ve İngiliz Lirası olarak 1 Shilling 5 Pence'e tekabül eden fiatla satılır. Yıllık abone fiatı — âdi posta ücreti dahil — 75 Türk Lirasıdır. Abone olmak istiyenler bu meblâğın karşılığı olan Dolar veya İngiliz Lirasını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alabilirler.

26 mart 1957 gecesi Hollywood'da yapılan bir merasimle

AKADEMİ MÜKÂFATLARI DAĞITILDI

Bu seneki Oscar yarışmasının favorisi, David Lean'in idaresinde çevrilen «Kwai Nehri Köprüsü» adlı filimdi. Bu eserle rejisör Lean ve aktör Alec Guiness de mükâfat kazandılar. «Kwai Nehri Köprüsü» ile yarışan «Sayonara» nın yardımcı aktör ve aktrisi Red Buttons ve Miyoşi Umeki «1957 nin en başarılı karakter artistleri» seçildiler. «Eve'in Üç Çehresi» adlı filimle genç aktris Joanne Woodward «1957 nin en başarılı aktirisi» oldu.

En Başarılı Rejisör

David Lean — Hollywood'un meşhur Pantages tiyatrosunu dolduran 2000 den fazla davetli çekingen, sakin görünüşlü bu adamı dakikalarca alkışladı. 50 yaşındaki sanatçı sahneye davet edilmiş ve kazandığı Oscar heykeliğini Sophia Loren'in elinden almıştı. İlk defa Oscar'ı kazanıyordu. Ama o anda heyecanlı olabileceği tahmin edilemezdi. 26 mart gecesi defalarca alkışlanan bu adam sinema dünyasının en değerli rejisörlerinden biri, David Lean idi. Lean 1942 den bu yana çevirdiği filimlerle sinema dünyasının sık sık dikkatini çekmiş, muhtelif mükâfatlar kazanmıştı. 25 mart 1908 de Croydon'da (İngiltere) dünyaya gelen Lean, sinemaya önce kameramen olarak girdi, 1942 de çevirdiği «In Which We Serve» adlı filim, ilk rejisörlük denemesini teşkil ediyordu. Bu denemeleri «Bu Mesut Soy» (This Happy Breed), «Neşeli Ruh» (Blithe Spirit) ve «Kısa Tesadüfler» (Brief Encounter) takibetti. Lean 1947 de Charles Dickens'in «Büyük Ümitler» ve «Oliver Twist» adlı eserlerini perdeye nakletti. Daha sonraki filimlerinden «Venedik Tatili» ile New - York sinema kritikleri tarafından «1955 in rejisörü» seçilen Lean, iki yıl sonra «Kwai Nehri Köprüsü» ile, yine New - Yorklu Filim kritikleri tarafından «1957 nin en muvaffak rejisörü» olarak mükâfatlandırılacaktı. Bu filimle, David Lean, muvaffakiyetlerine bir yenisini daha ilâve ediyordu.

En Başarılı Aktris

Joanne Wooward — 26 mart gecesinin galipleri arasında ismi okunduğu zaman, sarışın genç kız sevinç gözyaşlarını tutamamıştı. Demek ki Lana Turner'ı, Anna Magnani'yi, Elizabeth Taylor'u, Deborrah Kerr'i mağlûbedebilmiş, «1957 nin en iyi aktrisi» olarak Oscar heykeline layık görülmüştü. Bu tarihten sonra ismi Sinema dünyasında yer edecekti. Artık Joanne Woodward ismini işitmiyen, tanımıyan kalmıyacaktı, 27 yaşındaki aktrisin sinema mazisi gayet kısa idi. İlk defa Van Heflin ile beraber «Üçe kadar Say ve Dua Et» (Count Three and Pray) adlı kovboy filminde rol almış, sonra Robert Wagner ile «Ölmeden Evvel» (A Kiss Before Dying) filmine angaje edilmişti. Kendisine Akademi Mükâfatını kazandıran «Eve'in Üç Çehresi» (Three Faces of Eve) adlı eser, üçüncü filmiydi. Burada genç aktris, üç şahsiyetli bir ruh hastasını yaşatıyordu. Joanne sinemaya intisab etmeden önce televizyon ve tiyatroda çalışmıştı. Bu yıl Woodward'ın hayatındaki dönüm noktalarından biri de Paul Newmanla evlenmesi olmuştu.

En Başarılı Aktör

Alec Guiness — Simdiye kadar beyaz perdede kaç ayrı karakter canlandırmış olduğunu kendi dahi bilemez! 42 yaşındaki bu kabiliyetli İngiliz aktörü her filminde değişik tipler temsil etmesi ile tanınmıştır. Makiyajı çok müsait bir fizyonomiye sahiptir. Sinemaseverler Alec Guiness'i «Mudlark»ta eski İngiliz Başyeklilerinden Disraeli, «Çıçurulan Altınlar» (Lavender Hill Mob) da çalıştığı bankası soymaya kalkışan bir memur, «Prensesin Aşkı» (The Swan) da bir prens, «Kadın Katilleri» (The Lady Killers) nde kılık kıyafetlerinden adam öldüren azılı bir gangster, «Detektif» (Father Brown) de bir rahip, «Malta Hikâyesi» (Malta Story) nde bir İngiliz subayı, «Kaptanın Cenneti» (Captain's Paradise) nde iki karılı bir kaptan olarak görmüşlerdir. Ayrı filimlerde ayrı tipler yaşatabilmesinden başka, «Sevişenler» (Kind Hearts and Coronets) adlı filimde sekiz ayrı karakteri birden temsil etmesi gerçekten dikkate değer. İngiliz sinemasının değerli isimleri arasında sayılan Alec Guiness 1914 te Londra'da doğmuştur. İlk defa 20 yaşında iken perdede görülmüş, sonra tiyatroya intisabetmiş ve İkinci Dünya Harbinde askerliğini yaptıktan sonra, 1947'de «Büyük Ümitler» filmiyle tekrar beyaz perdeye dönmüştür. Alec Guiness «Kwai Nehri Köprüsü» filminde yarattığı karakter sayesinde ilk defa olarak Oscar heykelini kazanmaktadır.

En Başarılı Filim

Kwai Nehri Köprüsü — Bu, bir sürpriz sayılmazdı. Hemen herkes, 1957 Oscar'ının «Kwai Nehri Köprüsü»ne verileceğini önceden tahmin etmiş bulunuyordu. David Lean'in bu yeni muvaffakiyeti, Hollywood sinemasının son yıllardaki en mühim filimlerinden birisidi. İngiliz - Amerikan müşterek sermayesiyle çevrilen filim, daha önce New - York sinema kritikleri tarafından «1957 nin en iyi filmi» seçilmişti. Amerikan sansür heyeti ve İngiliz Filim Akademisi de bu fikirde müttefiktiler. İkinci Dünya Harbi sırasında Siyam'da Japonlara esir düşmüş bir İngiliz istihkâm birliğinin macerası hikâye edilmiyordu. Esir İngilizlerin, Kwai nehri üzerinde bir köprü kurmaya zorlandıkları ve sonradan bu köprüyü kendi elleriyle tahribettikleri sösterilmiyordu. Bu filim savaşın, vahşet ve yıkıcılığını ortaya koyması bakımından ilgiyle karşılanacak bir eserdi. Filimde Guiness ile beraber Jack Hawkins, William Holden ve Sessue Hayakawa rol almışlardı. Senaryoyu hazırlıyan Pierre Boule de «En başarılı senarist» olarak Oscar kazandı.

HAYATTAN FOTOĞRAFLAR

1950 senesinde Hindistan Başvekili Nehru, Türk çocuklarına «Mohini» isminde bir fil yavrusu hediye etmişti. Yavru fil Ankara Hayvanat Bahçesi'ne götürüldü ve yüzlerce ziyaretçinin alâkasını çekti. Resimde ise 8 yılda oldukça büyüyen «Mohini» nin, Hindistan'daki teyzesi görülüyor. Mohini'nin teyzesi her gün nehirde hindistan cevizi kabuğu ile oğularak yıkanır.

Washington Basın Ataşeliğimiz, şehrin profesyonel ve amatör ressamları arasında «Hayallerindeki Türkiye» mevzulu bir resim müsabakası tertibetmiş ve bu tablolarla bir sergi açmıştır. Giriş kısmında bulunan Türkiye'ye ait fotoğraf sergisi ve diğer tablolar büyük alâka görmüştür.

Baltimore'un Maryland şehrinde açılan İslâm Seramik Eserleri Sergisi'nde Türkiye, Irak, İran, Suriye ve Mısır'ın seramik ve çini eserleri teşhir edildi. Resimde 16 ncı asra ait bir Türk vazosu görülüyor.

Paris'te piyano tahsili yapan genç istidatlarımızdan Yüksel Koptagel, gerek Paris Radyosu'nda, gerekse Paris'in Triptik Konser sersisine mensup olarak verdiği konserle büyük alâka toplamıştır. Resimde Yüksel piyanosunun başında ve konserin sokak afişleri görülüyor.

Viyana Operası'nın muazzam salonunda her sene büyük bir balo verilir. 1958 senesi balosu da geçenlerde verildi. Resimde, beyaz elbiseleriyle Viyanalı genç kızlar ve frakli Viyanalı delikanlılar açılış valsini yaparken görülüyor.

Üstte Amerika'nın tecrübelerine muvaffakiyetle devam ettiği kıtalararası füze «Atlas» görülüyor. Füze üssü C. Canaveral'deki muhafızlar, füzenin yanında âdeta cüce gibi duruyor. Sağdaki muazzam kontrol kulesi bile füzenin yanında azametini kaybetmektedir.

Prens Bernhard İstanbulda

Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun Şale Köşkü'nde verdiği ziyafetten özel fotoğraflar.

Zarif, fakat sade, asil fakat mütevazı bir insan, işte Holânda Kraliçesi Juliana'nın eşi Prens Bernhard... Yakasında iri beyaz karanfili eksik olmıyan Prens Bernhard geçenlerde İstanbul'da Holânda Tarih ve Arkeoloji Enstitüsü'nün açılış münasebeti ile memleketimize geldi. Kaldığı dört gün zarfında Ankara ve Eskişehir'i de ziyaret etti. Ankara'da Reisicumhur ve Başbakanla yemek yedi ve Atatürk'ün kabrine bir çelenk koydu. Eskişehir'de ise hava üssünü ziyaret ederek havacılarımızı Holânda'ya davet etti. İngiltere Kraliçesi Elizabeth'in Holânda'yı ziyareti dolayısiyle bu sefer Türkiye'ye gelemiyen Kraliçe Juliana'nın yakın bir zamanda Prens Bernhard ile memleketimizi ziyaret edecek ve böylece Prens «teshir edici» olarak vasıflandırdığı İstanbul'u tekrar görebilecek. **Hayat gelecek haftalarda, Holânda hanedanını tanıtan bir röportajı okuyucularına sunacaktır.**

Prens Bernhard Türkiye'de hareketli günler geçirdi, çünkü her şehri ziyaretinden sonra akşamları uçağiyle tekrar İstanbul'a dönüyordu. Ankara dönüşü kendisi ile beraber İstanbul'a gelen Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu, misafir Prensin şerefine Yıldız'daki Şale Köşkü'nde elli kişilik bir akşam yemeği verdi.

Yemekten sonra Fatin Rüştü Zorlu, Vali Mümtaz Torhan ile birlikte Prens Bernhard'a Şale Köşkü'nü gezdirdi. Prens, altın işlemeli tavanları, şahane avizeleri ve her odası ipek kaplamalı eşya ile döşeli köşke hayran kaldı.

Yemeğe Holânda konsolosluk erkânı, yüksek rütbeli subaylar ve profesörler davet edilmişti. Prens Bernhard kısa ziyareti esnasında bazı ilim adamlarımızla tanışmak fırsatını da elde etti. Resimde, Prens Bernhard, Zorlu, Torhan ve Protokol Umum Müdürü birarada görülüyor.

Sohbet Köşesi

İNSANDAN İNSANA FARK VARDIR

İNSANLARIN nihayet hepsi, dış görünüşleri bakımından biribirine benzer. Ama tabiat bu benzerlik içinde onları ne kadar ayrı yaratmıştır! İnsan vardır halim selimdir, insan görürsünüz barut fıçısına benzer. Kimisi şeker gibi tatlı, kimisi zehir gibi acıdır. Bazısı nazik ve mültefit, bazısı kaba ve hırçındır. Bakışiyle gönlünüzü fethedenler bulunduğu gibi azametinden yanına yaklaşamadıklarınız da çoktur. Kimisi uzattığınız eli muhabbetle tutar, kimisi de elinizi uzattığınıza sizi bin kere pişman eder...

Genç okuyucularımdan biri bana yazdığı mektupta insanlardan şikâyet ediyor. Bazan, diyor, bir doktora gitmek istersiniz. Hastasınız. O doktorun methini duymuşsunuzdur. Vizitesi otuz liradır. Sağlığınız bahis mevzuu olduğu için bu parayı vermeye katlanırsınız. Fakat gittiğiniz zaman da bir doktor yerine bir azametle karşılaşırsınız. Bakışlarında bir dehşet vardır. Derdinizi söylemek için gayret sarfeder, bunu ya başarır, ya başaramazsınız. Neticede hastalığınız azalacağı yerde artar; ümidi de kaybettiğiniz için büsbütün bozulur, daha çok hasta olursunuz.

Buna mukabil tesadüfen bir başka doktora gidersiniz. Sizi kapıdan gülerek karşılar. İhtimam içinde yer gösterir. Derdinizi en ufak teferruatına kadar rahat rahat anlatırsınız. Sizi sükûnetle dinler, yoklar. «Mühim bir şeyin yok arslanım, filân ilâcı alın, geçer» der. Para vermeye davranırsınız: «İyileş de gel, o zaman alırız» diyerek omuzunuzu sıvazlar.

İnsanlar arasında bu ne farak yarabbi! Ötekinin azameti nereden geliyor? Beriki'nin iyiliğine sebep ne?

Okuyucumuzun bize naklettiği bu misal, insanlar arasındaki ölçüsüz farkların basit bir örneğidir. Tabiat ağaç yaratıyor. Bakıyorsunuz hepsi ağaç! Netice itibariyle hepsi odun, hepsi dallı budaklı, yapraklı. Ama biri şeftali veriyor, ötekinden zakkum toplıyorsunuz. Kır çiçeklerinin yanı başında ısırganlar da vardır. İnsanlar da doğuştan böyledirler. Yalnız insanların ağaçlardan şu farkı var ki zakkum ağacı ne yaparsa yapsın şeftali veremezken, insan her türlü meyveyi verebilir. Yeter ki gönlünde güzel meyvalar vermek hevesi bulunsun! Hamurunun mayası iyilikle yoğurulmuş, tatlılıkle açılıp serpilmiş olsun! Her türlü kötülüğü yapabilen bu insanlar biraz kendilerini toparlasalar her türlü meziyetleri de ruhlarında yerleştirebilir, etraflarına serinlik dağıtan bir şadırvan haline gelebilirler.

Ama ne çare ki buna heves etmiyenler de çıkıyor. Ruhlarının azamet dikenleriyle sarılmasına mâni olamıyan, bu dikenlerin başkalarını iğneleyip canlarını yaktığından haberdar olmıyan veya olsalar bile buna aldırmıyanlar da vardır. Ama onlar gölge salmıyan ağaçlar gibidirler. Öteki ağaçların altları cıvıl cıvıl insanla kaynarken onlara sadece uzaktan bakılır. Dünyada yapyalnız kalmak, sevilmemek ne acı mıdır?

ŞEVKET RADO

40 derste dayak atma

Paris'te acayip bir bina vardır. İçeriden daima : «Vur !... Yapıştır !... Bir yumruk daha !... Ekle !... İndir !...» gibi feryatlar yükselir. Altalta, üstüste döğüşen insanların çıkardıkları gürültüler ve devrilen sandalyelerin sesleri işitilir. Binanın önünden geçenler düşünürler : Burası bir tımarhane midir ?... Yoksa bir boks kulübü mü ?... Halbuki ikisi de değildir. Acayip bina Fransa'nın en büyük sinema stüdyolarındandır. Döğüş sahnelerinin tamamiyle hakikate uygun olması için artistlere döğüşme dersleri verilir. Hem de meşhur güreşçi Henry Cogen tarafından... 40 dersten sonra artist profesyonel bir boksör kadar usta olmuştur.

BARDOT DÖĞÜŞÜYOR — Kadınlararası kavgalar pek kolay olmamakta, hele bunlar Brigitte Bardot, Michèle Morgan gibi yıldızlarsa yerlere kauçuk haltlar serilmekte, yere düştükleri zaman bir tarafları acımasın diye arkalarına kauçuk yastıklar koymak icabetmektedir. Muhakkak olan birşey varsa o da kadınların kafaları kızınca çok iyi döğüştükleridir.

TOPLU KAVGALAR — Stüdyolar toplu kavgalar için hep profesyonel boksör ve güreşçiler kullanırlar. Cogen'in kavga artistleri ise taksi şoförleri, işçiler filân gibi tamamen amatörlerden müteşekkildir...

Dünyanın en kıymetli zümrütlerini arıyordum

Tanınmış Amerikalı kadın röportaj muharriri Jane Dollinger'in Güney Amerika ormanlarındaki macerası.

DAKTİLOLUKTAN bıkmış, usanmıştım. Yirmi dört yaşındaydım. Yıllardan beri kafamı işgal eden bir hayali tahakkuk ettirmek için nihayet işten ayrıldım. Colombia'nın tarihî İnka madenlerinde zümrüt arıyacaktım. Hazırlıklarımı yaparak Colombia'nın başşehri Bogota'ya doğru yola çıktım.

Bazı zümrüt madenlerinin hâlâ son derece tehlikeli üstüva ormanlarında olduğu tahmin edilmektedir. Bu ormanlardaki Aushiri kızılderilileri beyazları öldürdüğü için buralarda arama yapılamamıştır. İnka'lara ait zümrüt madenlerinden bazıları da Colombia'da bulunmuştur. Dünyanın en kıymetli zümrütleri Columbia'daki bu madenlerden çıkarılmış olan zümrütlerdir.

Bogota'da, Colombia hükümeti namına zümrüt madenleri ile ilgili teşkilâtın başında olan Binbaşı Manuel Posoda bana bu madenlerden dünyaca meşhur Muzo madeninde bir hafta zümrüt arama müsaadesi verdi. Ne bulursam kendime alakoyabileceğimi söyledi. Muzo madeni Bogota'ya otomobille altı saat sürüyordu. Fakat her an bir haydut çetesinin, vahşi Muzo kızılderililerinin hücumuna maruz kalmak ihtimali vardı. Ayrıca bölge son derece zehirli yılanlarla doluydu.

HAYAL OLAN HAKİKAT — Jane Dolinger silâhlı iki asker, bir gardiyan ve maden müdürünün (ağzında sigara olan) nezaretinde zümrüt arıyor. Yanda da 4 saat aramadan sonra bulduğu, fakat elinden alınan taşlarla.

Bir station-wagon ile yola çıktık. Yanımda şoförden başka kimse yoktu. Bazan bulutların üstüne çıkıyor, bazan ormanlar içinde kayboluyorduk. Muzo kasabasında otomobilden inerek katırlara bindik. Geçtiğimiz yerler asırlarca insan eli değmemiş vahşi bir güzellikte idi. Rengârenk kelebekler uçuşuyor, bazan bir yılan kıvrıla kıvrıla önümüzden süzülüp gidiyordu. Nihayet iki tarafında koca koca dağların yükseldiği bir vâdide küçük yapılar göründü. Muzo zümrüt madenine gelmiştik. Bizi müdür Ramon Borda Silva karşıladı. Hareketimiz radyo-telefonla kendisine bildirilmişti.

Madende yirmi maden işçisi, yedi tane de silâhlı gardiyan vardı. Ayrıca tam teçhizatlı otuz asker gece-gündüz hem bölgede nöbet bekliyor,

COGEN — Kavga hocası Henry Cogen (sağdaki) bir gazinoda bahriyelilerle serseriler arasında yapılacak kavga sahnesi için amatör kavgacılarını hazırlıyor. Tabiî amatörleri seçmesi, onların verilen direktiflere profesyonellere nispeten daha iyi uymalarından ileri gelmektedir.

İKİ KİŞİLİKLER — Toplu kavgalar kim vurduya gittiği için iki kişilik kavgalara nispeten kolaydır. İki kişiliklerde ise durum değişmektedir. Bunların bazıları kavga ede ede işinin ehli olmuştur. Charles Boyer gibileri ise hâlâ zaman zaman ders almak mecburiyetinde kalmaktadırlar. En büyük yardımcıları Cogen'dir.

EDDIE DE — Filimlerinde hemen her an kavga etmek mecburiyetinde kalanlardan biri de Fransız yıldızı Eddie Constantine'dir. Artist, kavga sahnelerindeki büyük başarısını idmana medyundur.

hem de gardiyan ve işçileri göz hapsinde tutuyordu. Herkes birbirini kontrol etmekle vazifelendirilmişti. Tam mânasiyle serbest olan yalnız maden müdürü idi. İşçilerin, parmak aralarına zümrüt saklamamaları için çıplak ayakla dolaşmaları yasak edilmişti. İş zamanı hariç, kimse elini toprağa süremiyordu. İşçiler iplerle dik yamaçlardan sarkıtılıyor, demir kollarla yamaçlardaki taşları vâdiye yuvarlıyorlardı. Vâdideki işçiler de bu taşların arasından beyaz, dört köşe olanlarını ayırıyorlardı. Bunlarda umumiyetle zümrüt vardı. Taşlar hemen askerlere veriliyor, onlar da müdüre teslim ediyorlardı.

Bütün bu tedbirlere rağmen gene hırsızlık oluyordu. Madene civar köylerden, yok bahasına satılmış böyle zümrütleri çok ucuz fiata almak mümkündü. Hırsızlık yapanlar yakalanınca uzun hapis cezalarına çarptırılıyordu. Bunlar ellerine geçen zümrüdü yutmak suretiyle hırsızlık yapıyorlardı. Hükümet bunu anlayınca işçileri röntgen muayenesine tâbi tutmağa başlamıştı. Midesinde yabancı bir cisim görülenler hususi hücrelere kapatılarak taşın düşmesi bekleniyordu.

Bazan bir zümrüt parçası bulmak için yüzlerce ton taş temizlemek icabediyor, bazan da bir kürek darbesi ile yirmi taş birden meydana çıkıyordu. Ben ilk zümrüdü dört bir tarafım askerler, gardiyanlar ve maden müdürü ile çevrili olduğu halde üç saatte buldum. Dördüncü saatin sonunda üç zümrüdüm olmuştu. Sevincimden sıçrıyordum ki gardiyanlardan biri elini uzatarak taşları istedi. Yarım yamalak İspanyolcam ile, bulduğum zümrütleri saklamak hususunda bana müsaade edildiğini söyledimse de dinliyen olmadı. Büyük tehlikeleri göze alarak çıktığım yolculuktan ellerim boş olarak Amerika'ya döndüm.

F ı k r a l a r

Garson az evvel bir porsiyon garnitürlü biftek götürdüğü müşteriye, «Beyefendi, eti nasıl buldular ?» diye sorunca, tokçana sert bir ses cevap verdi : «Gayet kolay, iki küçük patatesi kenara çekince altından çıkıverdi.»

İlk şahit kadındı, hâkim sordu: «Evli mi, bekâr mı ?» Kadın sadece içini çekti. Hâkim sekretere dönerek «Yaz öyleyse bekâr.» dedi. Şahitlerin ikincisi erkekti. Gene aynı sual ve aynı iç çekiş. Hâkim bu sefer, «Yaz öyleyse evli».

Müşteri elindeki listeyi uzun uzun tetkik ettikten sonra garsona, «Baksana» dedi. «Buradaki balıklardan hangisini tavsiye edersiniz, hangisi tazedir ?» Garson âdeta fısıldadı. «Kutu sardalyesini tavsiye ederim, efendim».

«Söyle bakalım, karın doğum gününde sana ne hediye etti ?» «İçine resmini koyduğu gümüş bir sigara tabakası.» «Oooo... kıymetli bir hâtıra, herhalde memnun olmuşsundur !» «Hem de nasıl, o yüzden sigarayı bıraktım.»

PLASTİK SANAYİİNİN BİR ŞAHESERİ

Yeşilderi plastik

FEVKALÂDE DAYANIKLI

SABIT, SOLMAZ RENK
ZENGIN RENK ÇEŞIDI
ASITLERDEN MÜTESSIR
OLMAZ ✶ HAŞARAT
BARINDIRMAZ ✶ EKONOMIKTIR.

FABRİKA
MALTEPE ✶ KARTAL İST.
Tel : 53 40 35
SATIŞ MERKEZİ :
SIRKECİ Tel : 27 22 31

Eyüpsultan

EYÜP — Daha düne kadar Eyüp, imanlı insanlara huzur ve sükûn vermekle beraber bakımsız mezarlar arasındaki camisi ile bir ahret köşesini andırırdı. Fakir, çilekeş insanların mekânı haline gelmişti. Fakat yakında kudsiyetine yakışır bir değer alacak eski eserler manzumesiyle bir âbideler semti haline gelecektir.

ZİYARET — Arabi ayının ilk cuması, Kadir ve Arife günleri Eyüpsultan'ın ziyaretçilerle dolup taştığı günlerdir. Halk Eyüp Sultan'ın türbesine girebilmek için sıra bekler. Bu ziyaretler belli başlı bir usule tâbi gibidir. Büyük bir sükûn ve huşu içinde ziyaret yapılarak dua edilir. Çıkarken de merkade dönülmüş olarak geri geri yürünür. Türbe kapalı olduğu zamanlar halk ziyaretini Hacet Penceresi önünde yapar.

EYÜP bir zamanlar Türkiye'nin en mamur yerlerinden biri idi. Burada büyük ölçüde cami, hamam ve çeşmelerden başka güzel saraylar, konaklar, herbiri Türk mimarlığının şaheseri olan yalılar, evler vardı. Etraf mesirelerle dolu idi. Halk yalnız Eyüp Sultan'ın mukaddes türbesini ziyarete değil; gezmek, eğlenmek ve dinlenmek için de Eyüp'e gelirdi. Eyüp'ün meşhur kebabını, kaymağını yer, oyuncaklarından alır; Küplüce, Ayazma, Kırkselviler gibi mesirelerde felekten bir gün çalardı.

Zamanla Eyüp unutuldu. Eyüp Sultan'ın türbesini ve o güzel caminin etrafını salaşlar bürüdü. Bahariye'deki caneriki yalıların yerini türlü türlü fabrikalar aldı. Fulyaları ile meşhur Gümüşsuyu'nda otlar bitti. Yazılı inciler yetişmez oldu. Eyüp, etrafa duman ve koku salan fabrikalar ile bir iş sitesi; harap, yıkık tarihî eserleri ile sadece bir ziyaretgâh; imanlı insanlara huzur ve sükûn vermekle beraber Eyüpsultan camisi minarelerinde okunan ezan sesinin işitildiği yerlerde gömülü olan Müslümanların kabir azabından kurtulacakları inancı halk arasında yerleştiği için de bir mezarlıklar âlemi oldu. Fakir, çilekeş insanların mekânı haline geldi.

Eskiden olduğu gibi bugün de İstanbul'da yaşıyan ve Türkiye'nin başka yerlerinden bir müddet için İstanbul'a gelen herkes mutlaka Eyüp Sultan türbesini ziyaret eder. Türbeyi ziyaret için muayyen gün ve saat yoktur. Her istiyen, istediği zaman ziyarette bulunabilir. Ancak arabi aylarının ilk cuma günleri, kadir ve arife gün ve geceleri ziyaretçiler artar. Fakat ziyaret belli başlı bir usule tâbi gibidir :

Türbenin açık olduğu günler ziyaretçi methal koridorunu sessizce geçtikten sonra türbenin dış kısmına gelir. Erkekse burada, kadınsa merkadin ayak ucunda dua eder. Merkadi çevreliyen gümüş şebekenin etrafını sayğı ile üç defa dolaşır. Türbeden çıkılırken merkade dönülmüş olarak geri geri yürünür ve kapıdan çıkmadan merkade arka dönülmez.

Halk arasında, bu ziyaretlerle ilgili olarak bazı inanışlar da yerleşmiştir. Eyüp Sultan'ın çocukları sevdiğine dair tam bir inanç mevcuttur. Onun için ana - babalar senede birkaç defa çocukları ile Eyüp Sultan'ı ziyaret ederler. Sünnet ettirilecek, okula başlatılacak çocuklar, hattâ yeni işe girecek delikanlılar mutlaka Eyüp Sultan türbesine götürülür. Sinir hastaları, gebe kadınlar da Eyüpsultan'ı ziyaretten medet umarlar. İşleri ters gidenler ve kısmeti bağlı kızlar arabi aylarının ilk cuma günleri cuma salâsı verilirken caminin iç avlusundaki ulu çınarları çevreliyen demir parmaklığın dört köşesindeki muslukları açar ve suyu açık bırakarak geçer. Arkadan gelen kimse musluğu önce kapar, sonra tekrar açarak suyu akar bir halde bırakır

İşleri ters gidenler ve kısmeti bağlı kızlar gibi, Eyüp'ün de bahtının açılması için birçok kimseler dua etmişler ve bu muslukları açık bırakmışlar ki bütün yurdu içine alan imar hamlesi, İstanbul'da ziyaret edilecek yerlerin başında gelen Eyüp'ü de kavradı. Eyüp Camisi ve türbesinin etrafı açıldı. Bütün ecdat cami, türbe ve çeşmeleri yeniden tamir ve restore edilmeğe başlandı. Büyük bir korniş yolu Eyüp'ün etrafından dolaşacak ve burası bütün trafik gürültülerinden kurtularak tam bir sükûna kavuşacaktır. İnşasına müsaade edilen yeni evler eski devirlerin üslûbunda olacak, Bahariye'deki fabrikalar kaldırılacaktır. Eminönü'nden Unkapanı'na doğru yeni açılan büyük yol, Londra asfaltından gelen yirmi metre genişliğindeki yolla Ayvansaray'da birleşerek Eyüp'e gidecektir. Eyüp'ün etrafından dolaşacak olan korniş yolu da Hürriyettepesi üzerinden Mecidiyeköyü'ne ve Boğaz köprüsüne uzanacaktır.

Eyüp Camisi, türbesi ve külliyesi tamamiyle meydana çıkarılıp, türbe ve tarihî eserlerin tamir ve restorasyonundan sonradır ki Eyüp, eski eserler manzumesi ile bir âbideler semti haline gelecek, kudsiyetine yakışır bir değer alacak, en kısa ve rahat yollarla şehrin dört bir tarafına bağlanarak canlı, hareketli bir hayata kavuşacaktır.

EYÜP CAMİSİ — Halkın son cemaat yerinden de taşarak namaz kıldığı Eyüp Camisi avlusu, ziyaretçilerin yem atarak beslediği yüzlerce güvercinin dolaştığı bir yerdir. Cemaat namaz kılmak için avluyu doldurduğu zaman onlar da çınar dallarında beklesirler.

TÜRBE — Eyüp Sultan gümüş bir şebeke ile çevrili türbesinde abedî uykusunu uyurken; ziyaretine getirilen sünnet çocukları ile artık oranın yerlisi olmuş leylekler de cami avlusunda sessiz, sedasız oynaşır, dekoru tamamlarlar. Leyleklerden bir kısmı göçetmez.

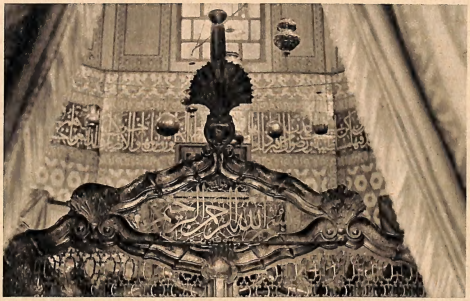

Eba Eyubülensarî kimdir ?

MEKKE'den Medine'ye göçeden Peygamberimiz Hz. Muhammed'in küçük kafilesi büyük tezahürat içinde Medine'ye girdi.

«Ensar» denilen Medineliler «Muhammed geliyor, Resulullah geliyor» diye sokaklara sığmıyan bir şenlik ile birbirlerini tebrik ediyorlardı. Peygamber, devesinin üstünde Medine sokaklarından geçerken, herkes onu, evinde misafir etmek arzusu ile kaynaşıyor, ricada bulunuyordu. Peygamber ise hiç bir kimseyi mahzun etmek, kimseyi gücendirmek istemiyordu. Bu tercihi devesine bırakmıştı.

— Devem nerede durursa, ben o menzile misafir olacağım. Zira devemin dizgini Tanrı takdirinin elindedir... diyordu.

Nihayet, deve, Ebâ Eyyub'un evinin önünde çöktü. Asıl ismi Halid olan bu mutlu zat, çok sevdiği büyük oğlu Eyyub'un adını künye olarak almıştı. Kendisine Ebâ Eyyub deniliyordu. Bu ad Eyyub'un babası anlamına gelir.

Dördüncü Halife Ali, Irak'ta bulunduğu müddetçe kendisine Ebâ Eyyubülensari Medine'de vekâlet ediyordu.

İslâm kuvvetleri, Muaviye'nin oğlu Yezid'in kumandasında, ikinci defa olarak İstanbul'u muhasara ve zapt için sefere çıkmış bulunuyordu. 672 senesinde (Hicretin 52. yılı) İstanbul civarına gelen Yezid'in ordusunda 80 yaşını geçkin olan Ebâ Eyyubülensari de bulunuyordu. Sayaçlar bütün şiddetiyle devam ederken esasen yaşlı ve yorgun bulunan bu büyük kumandan dizanteri hastalığından vefat eyledi. Vasiyeti üzerine İstanbul surlarının yakınındaki bir yere defnedildi.

Söylentilere göre; Bizanslılar, surlara yakın bir yerde göğe doğru bir nurun yükseldiğini görerek heyecana düşmüşlerdi. Sabah olduğu zaman Konstantaniye Tekfuru Yezid'in kumandanına bir elçi göndererek o gece gördükleri semavi hâdiseyi anlattı. Gazilerden ölen bu muhterem zatın kim olduğunu sordu, vefat edenin Ebâ Eyyub olduğunu öğrenmeleri üzerine elçiler Bizans'a döndüler. Bir müddet sonra Kıral'ın emriyle gömüldüğü yerin üzerine bir kubbe bina edildi. Dört tane de kandil konarak ziyaret yeri haline getirildi.

Bizanslılar, müşkül zamanlarında Hazreti Eyyub'dan yardım isterler, gene söylentilere göre, ayak ucu tarafında meydana çıkan kutlu suyu akıl hastalarına içirirlerdi.

Senelerce sonra Kıral'ın yaptırdığı bu mukaddes mahal harab olmuş, Ebâ Eyyub'un yattığı yer de toprağa karışmıştı.

Fatih Sultan Mehmed İstanbul'u fetihetitken sonra, başlıca işlerinden biri de Ebâ Eyyubülensari'nin kabrini araştırmak oldu. İstanbul'u kuşatan Fatih'in ordusu içinde Ak Şemseddin Muhammed bin Hamza adında büyük bir bilgin, büyük bir veli de bulunuyordu. Bu zat aynı zamanda Fatih'in hocası idi. O'nun büyük itimadını kazanmıştı. Fatih, her işinde olduğu gibi bu konuda da Ak Şemseddin'in mânevi yardımını istedi. İşte Hazreti Eyyub'un kabri söylentilere göre bu mânevi yardımla bulundu.

İstanbul'un büyük fâtihi Sultan Mehmet bir gece Ok Meydanı sırtlarında kurulmuş olan çadırında Ak Şemseddin'i ziyarete gitmişti. Peygamberimizi Medine'de evinde misafir eden ve Yezid'in ordusunda harbederken şehit olan Ebâ Eyyubülensari'nin kabrinin bulunması hakkındaki arzularını ve bu hususta yüksek himmetini istedi.

Ak Şemseddin, Fatih'in koltuğuna girerek çadırdan çıktılar. Haliç kıyılarında, surlara yakın bir yeri eliyle işaret ederek ve Fatih'e hitabederek :

— İşte Halid bin Zeyd Ebâ Eyyubülensari'nin kabri oradadır... dedi.

Ertesi gün, Fatih ile Ak Şemseddin tesbit edilen mahalle gittiler. Ak Şemseddin eline iki çınar dalı alarak, onlar aralıklı olarak bir yere dikti :

— İşte Halid bin Zeyd Ebâ Eyyubülensari'nin mezarı burasıdır... dedi.

Şeyhin kolayca merkadin yerini tâyin edivermesi, Padişahta şüpheler uyandırdı. Lâkin hiç ses çıkarmadı. Gece olunca Silâhdar Ağası'nı huzuruna çağırarak Şeyhin, gündüzün diktiği çınar dallarının yerinin değiştirilmesini ve yakında başka bir yere dikilmesini emretti.

Ertesi sabah üzerine türbe yapılacağı cihetle kabrini bir kere daha tetkik ve tekidini Ak Şemseddin'den rica etti. Ak Şemseddin emre uyarak aynı yere geldi ve çınar dallarının sökülüp başka yere dikildiğini söyledi. Evvelce tesbit edilen mahallin Ebâ Eyyubülensari'nin kabri olduğunu söyledi. Bu sözün doğruluğunu vesikalandırmak için iki arşın kazdırdı. Bir beyaz mermer meydana çıktı. Üzerinde Lâtince olarak «Burası Halid bin Zeyd'in mezarıdır.» cümlesi vardı. — Avni Aktuç

Türklere Karşı Harbeden İtilâf Kuvvetleri Başkumandanı

General Hamilton'un Çanakkale Hâtıraları

25 NİSAN ÇIKARMASI

ÇEVİREN: ADNAN ERİM

10 nisan 1915 : Sabah 7 de Limni'ye gelip demirledik. Kahvaltıdan sonra Queen Elizabeth'e geçtim. Braithwaite, Amiral de Robeck, Amiral Wemyss, komodor Roger Kayes biraraya toplanıp üç saat müzakerede bulunduk. Ben evvelâ, Hunter-Weston, Birdwood ve Paris'in çıkarma harekâtı hakkındaki mütalâalarını okudum. Ondan sonra da kendi plânımı şöylece izaha çalıştım :

Daha fazla gecikmeden çıkarma teşebbüsüne girişmeliyiz. Her geçen gün Türkler biraz daha hazırlanıyorlar. Buna meydan vermemeliyiz. Bir ayağımızı şimdilik karaya atalım da, olmazsa yine geri çekeriz diye düşünmek de doğru olmaz. İki ayağımızı birden karaya basmalı ve orada tutunmalıyız ! Tek hedefimiz Kilitbahir olacaktır. Bu bölgeye mümkün mertebe en yakın batı sahillerinden harekâta başlıyacağız. Fakat buralarda deniz kenarı dar olduğu için bütün birliklerin ve malzemenin aynı noktaya çıkarılmasına müsait değildir. Bu sebepten kuvvetlerimizi birkaç kısma ayırıp güneyden de çıkarmaya teşebbüs edeceğiz. Güneyde ilk hedefimiz Alçıtepe olacaktır. Bu hedefe varmak için Helles Burnu ve Seddülbahir sahillerine çıkacağız. Buralarda muhtemelen bir miktar Türk kuvvetleriyle karşılaşacağımızdan bu kuvvetleri kuşatmak maksadiyle Kirte köyünün batısındaki sahile ve Morto limanı doğu kıyılarına iki ayrı çıkarma daha yapacağız. Bu arada, Avustralya ve Yeni Zelanda (Anzac) birlikleri, Gelibolu yarımadasının en hâkim noktasını ele geçirmek ve Kilitbahirdeki Türk kuvvetlerinin ricat hattını kesmek üzere Kabatepe ve Arıburnu sahillerine çıkacaklardır. Mütebaki kuvvetlerimiz de nakliye gemileriyle Bolayır istikametine göndererek şaşırtma hareketleri yapılacaktır.

Anadolu yakasına gelince; bu taraf bizim için yasak bölge olmakla beraber, tâbiye bakımından Turovaya doğru yarım adım ötmakta fayda mülâhaza ediyorum. Fransızlar, Morto limanını tehdideden büyük düşman toplarının ateşini üzerlerine çekmek, aynı zamanda Boğazda karşıdan karşıya geçecek Türk takviye birliklerinin yolunu kesmek için Kumkaleye bir tugay (veya alay) çıkaracaklar. Böylece aynı saatte beş, altı yere birden ve 160 kilometrelik bir saha dahilinde ihraç harekâtına başlanıp düşman zor duruma düşürülecektir. Muhakkak ki Türkler, bütün kuvvetlerini bir anda toparlayıp bu cephelere süratle sevketmiye vakit bulamıyacaklar, sadece o noktalardaki mahdut kuvvetlerle taarruzlarımızı karşılıyacaklardır. Bu mahdut kuvvetlerin miktarı ne kadardır ?... Tahminimiz 40.000 tüfek ve 100 toptur. Şayet benim plânım muvaffak olursa Türkler bu kuvvetin onda birini bile, taarruzumuzun ilk iki günü içinde Alçıtepenin güneyine indiremiyecektir. Fransızlar, Kumkale'de, kendi donanmalarının yardımı ile iki gün dayanabilirlerse vaziyetlerini yapmış olacaklardır. Bizim de onlardan istediğimiz, bu iki güçlük mukavemettir.

Mamafih, harekâtımızın belkemiği 29 uncu Tümen olacaktır. Fecirle beraber, bu tümeni Seddülbahir, Helles Burnu ve inşallah Morto körfezi sahillerine çıkaracağız. Morto sahilleri için inşallah diyorum, çünkü Fransızlar muvaffak olamadıkları takdirde, Anadolu yakasında Trova civarındaki Türk tabyaları Morto limanını ateş çemberi içine alacaktır. Böyle bir hal vukuunda Morto çıkarmasının muvaffak olup olmıyacağı katiyetle ifade edilemez !

Düşmanın sağ kanadını kuşatmak maksadiyle Helles Burnu ile Kirte arasından yapmak fikrinde olduğum çıkarma teşebbüsünün de faydalı olacağı kanaatindeyim. Buraya pek az bir kuvvet bile, çıkarsam Türklerin mâneviyatı sarsılacak, ricat yolları tehdit altında tutulmuş olacaktır. Bazılarına göre, kuzey batıdaki kayalıklar çok sarp ve tırmanması imkânsızdır. Ben, böyle olduğu kanaatinde değilim. Bizim çocuklar buralara rahatça tırmanabilecektir. Bu şekilde düşman ateşinden de epey korunmuş olacaklardır. Çünkü buralar, düz araziye nispetle az ateş tutar, zayiat fazla olmaz. Böyle, Seddülbahir ve Helles'tekinden daha az telefat veririz. Donanmanın devamlı ateşi de kayaların üst tarafını ve önlerindeki düzlükleri baskı altında tutacaktır. Şayet Helles Burnu bölgesinde bulunan Türkler soğukkanlılıklarını muhafaza edemezlerse, ilk hatlarının gerilerine bir avuç askerle bile yapacağımız çıkarma, onları telâşa düşürecektir !

Asıl çıkarma harekâtı Avustralya ve Yeni Zelânda kıtalarının Arıburnu bölgesine yapacakları çıkarma olacaktır ! Eğer Birdwood bu hattı tutup biraz sebat edebilirse yavaş yavaş Kocadere istikametinde ilerlemiye muvaffak olacaktır. Çıkarmamızın bu safhalarında gerek denizde, gerek ilk karaya ayak bastığımız sırada, ciddî zayiat vereceğimiz muhakkaktır.

İlk ağızda Bahriye Tümenini kullanmıyacağım. Bu birlik Bolayır'a gemiyle gidip bir gösteriş hareketi yapacak...

■

Çıkarma hakkında mütalâam bukadardı. Müzakereye başladık. Görüşlerim donanma kumandanları tarafından

ARIBURNU ÇIKARMASI — «Asker dolu taşıtlar gemilerden ayrılıp sahile yaklaşıyor. Bir anda yüzlerce kişi kumsala atlıyor. Bir kısmı koşuyor. Bazıları grup grup çalıların arasına gizleniyor.» İşte yukarıdaki resim General Hamilton'un bu kelimelerle ifade ettiği Arıburnu çıkarmasını tasvir etmektedir. Bu resim 25 nisan günü, Generalin maiyetinde bulunan bir ressam tarafından yapılmıştır. Yandaki fotoğraf ise Arıburnu cephesinde Mehmetçikleri göstermektedir. Türk kahramanlığının eşsiz bir vesikasını teşkil eden bu fotoğraf harita ressamı yedeksubay Hayri Çizel tarafından çekilmiştir.

tasvip olundu. Lâkin, her şey kâğıt üzerinde basit görünür. İş onu kara ve deniz üzerinde de aynı basitlikle yürütebilmekte !

Bugün 29 uncu Tümenin birlikleri nakliye gemileriyle peyderpey gelmiye başladı. Mondros körfezi gemiyle dolu. Bunlar bütün gün mütemadiyen geldiler.

1 nisan 1915 : Çok güneşli ve sıcak bir gün. Fransız Filosunun kumandanı Amiral Guépratte saat 9,45 te beni ziyarete geldi. Ben de biraz sonra ziyaretini iade ettim.

Amiral pek neşeli bir insan. Bana Fransız hükümetinin Gelibolu çıkarması için ikinci bir Fransız tümeni daha göndereceğini söyledi.

Bu lüzumsuz, değil mi ? Zaten biz elimizdeki birlikleri yerleştirecek yer bulamıyoruz. Sıkışmışız. Bir tümen daha gelirse ne yapacağız ? Onu hangi üsse yerleştireceğiz ?...

Öğleden sonra, Amiral de Robeck'le Wemyss, kurmay heyetiyle teknik meseleler üzerinde konuşmak için bulunduğum «Arcadion» gemisine geldiler. Gönderilecek olan ikinci Fransız tümeni hakkındaki rivayetleri onlar da duymuş. Onlar da, Mondros limanına bundan fazla gemiyi nasıl sığdıracağız diye düşünmiye başladılar. Bunun üzerine ben de Kitchener'e derhal şu telgrafı uçurdum :

«Buradaki Fransız subayları arasında yayılan bir habere göre, Fransız Hükümeti Geliboluya bir tümen daha asker göndermek kararındadır. Eğer bu rivayet doğruysa, bilmiş olasınız ki, Mondros limanı ağzına kadar tıklım tıklım gemiyle doludur !»

13 nisan 1915 : Dün gece dehşetli bir yağmur ve fırtına her tarafı kasıp kavurdu. Havalar böyle giderse hâlimiz harap ! Çıkarma geri kalacak !

Öğleden sonra Senegal birliklerinin çıkarma talimlerini takibettim.

15 nisan 1915 : Öğle üzeri Bozcaada'ya gidip demirledik. Karaya çıktım. Hava Kumandanı Samson ve Yüzbaşı Doviesle nava meydanını teftiş ettim.

Bir tesadüf eseri olarak, bu iki genç subay eski arkadaşlarım çıktı. Hattâ ilk uçuşu bunların uçağıyle yapmıştım.

Öğle yemeğinden sonra ufak bir köy evinde oturup Samson ve Keyes ile, pilotlarımızın uçuşları hakkında getirmiş oldukları raporları tetkik ettik.

Samson, beraberinde on üç tane yeni uçak getirmiş. Bunlardan başka üç tane de eski uçağı var. Ayrıca Domanaya ait sekiz, on tane daha tayyaremiz mevcut.

Saat 19,30 da Limni'ye döndüm. Ben Bozcaada'da iken kurmay subaylarım Triumph zırhlısına binip Morto körfezi önüne gitmişler. Triumph 15 lik topları ile Türk siperlerini bombardımana başlamış. O sırada Anadolu yakasından Türk Howitzerleri birdenbire ateş açmış. İlk üç mermi geminin elli metre önüne düşmüş. Dördüncü, yirmi metre gerisinde patlamış. Beşinci, altıncı, yedinci mermiler tam güverteye isabet etmiş. Bir tanesi kaptan köprüsünü ikiye biçmiş. Öteki, bacayı parçalamış. Üçüncüsü de su kesimi üzerinde yaralar açmış. Bunun arkasından Türkler on beş mermi daha ateşlemişler. Fakat kaptan, gemisini fazla hasara meydan vermemek için Tekeburnu'na doğru çekmiş. Bu sefer de o havalideki Türk dikenli tel mânialarını bombardımana tutmuş. Bir hayli cephane yaktıktan sonra sadece bir tek isabet kaydetmiş ve hemen hemen hiçbir hasar yapamadan geri dönmüş !

16 nisan 1915 : Sabahleyin, İstanbul Seferetinde tercümanlık yapmış olan Mister Fitzmaurice geldi. Türklerin Çanakkalede şiddetle savaşacağını söylüyor. İstanbulda diyorlarmış ki : «Eğer İngilizler kafalarını ağzımıza sokacak kadar aptallar, bizim yapacağımız şey sadece ağzımızı kapayıvermektir!» Enver Pasa da, topumuzun İstanbul caddelerinden galip ordular olarak değil, ancak esir orduları halinde geçebileceğini söylemiş !

17 nisan 1915 : Limni adasındayız. Öğleden sonra Maniton isimli nakliye gemisi limana girdi. Gemideki kıtaların komutanı Albay Peel, bulunduğum Arcadian gemisine gelip yolda bir Türk torpido botunun hücumuna uğradığını anlattı. Türkler, harb kaidelerine yakışır dürüstlükte, geminin tahliyesini ikaz etmişler. Birliklerin sandallara binip kâfi mesafeye açılmalarını beklemişler. Fakat bu sırada uzaktan İngiliz harb gemilerinin geldiğini farketmiş olacaklar ki, aceleyle pek kısa bir mesafeden torpillerini ateşlemişler. Torpil fazla derinlikten, gemiye dokunmadan geçip gitmiş !...

20 nisan 1915 : Gece yarısı dehşetli bir fırtına patladı. Sabahleyin, merkez büromuzdan bir memur çiçek çıkardı. İskenderiyedeyken kimbilir hangi delikten mikrobu almış. Şimdi hepimiz çiçek aşısı olmak derdine düşeceğiz.

23 nisan 1915 : Fırtına daha beterleşti. Çıkarma yine geri kaldı.

Kıraldan bir mesaj geldi. Muvaffakiyet temenni ediyor. Lord Kitchener de ayrı bir mesaj göndermiş. O da bütün arkadaşlara ve birliklere başarılar diledikten sonra bana «hususi» kaydiye şöyle yazıyor : «Harekât başladığı zaman bütün düşüncelerim seninle beraber olacaktır.»

24 nisan 1915 : İlk çıkarmayı yarın yapmıya karar verdik. Heyecan içindeyim. Bu gece uyuyabilecek miyim ?...

25 nisan 1915 : Saat sabahın dördü. Queen Elizabeth zırhlısında yerlerimize geçtik. Ben Amiral de Robekc'le her tarafı zırhla kaplı bir küre içindeyim. Beş, altı santim aralıklı mazgallardan dışarısını görüyoruz. Kurmay subaylarım başka çelik kürelere girdiler. Bozcaada'dan Boğaza doğru ilerliyoruz. Tam 4,30 da Seddülbahir açıklarına geldik. Hava güzel. Deniz durgun. Her taraf sessiz...

Yolumuza devam edip Kabatepe istikametine doğru dümen kırdık. O sırada arkamızdan, Tekeburnu tabyalarından dehşetli bir topçu ateşi başladı. Şimdi gemimizle Arıburnu açıklarındayız. Karşımızda, kurşunî tepelerin arkasında gün ağarıyor. Burada da topların dehşetli uğultusu kulaklarımızı sağırlaştırıyor. Arıburnu çıkarması başlamıştı.

Uzak mesafeden askerlerinizi heyecanla seyrediyoruz. Türkler denizin üzerini ve sahili dehşetli bir şarapnel pağmuruna tutmuştur ! Top sesleri, makineli tarrakaları fâsılasız devam ediyor ! Bizim askerlerin büyük bir gayretle karaya çıkmıya uğraştıklarını görüyoruz. Acaba bu kurşun yağmurundan kurtulabilecekler mi ?

Asker dolu taşıtlar gemilerden ayrılıp sahile yaklaşıyor. Bir anda yüzlerce kişi kumsala atlıyor. Derhal yayılıp ilerlemeğe çalışıyorlar. Bir kısmı düşüyor, bir kısmı koşuyor. Bazıları grup grup çalıların arasına atlıyorlar. Alelacele çukurlar kazıp yere gömülmiye uğraşıyorlar...

Dürbünlerimizi gözlerimize yapıştırmış, heyecanla bu manzarayı takibediyoruz. Top sesleri, makineli tarrakaları kulaklarımızda uğuldıyor...

Şimdi saat tam 5.45. Çıkarma sahilinden haberler geliyor : 4.000 askerimiz karaya ayak basmış bulunuyor.

Artık burada daha fazla kalmıya lüzum yok. Diğer çıkarma noktalarını da dolaşmalıyız. Amiral de Robeck bu noktaları gözümle görmemi temin için gemiyi geri döndürüyor. Uzak mesafeden sahili takiben güneye doğru iniyoruz.

İşte, Kirte karşısındaki sahil boyunda bir çıkarma daha yapılıyor. Dürbünlerimizin adesesinde ufacık noktacıklar oradan oraya koşuşuyor. Kayalara tırmanıyor. Yatıyor, kalkıyor... Heyecanla bunları takibediyorum. Rüyada gibiyim. Bazan gözlerime inanmak istemiyorum. Bizimkiler sahiden bu topraklara çıktı mı ? Hiç bir tehlikeyle karşı karşıya değiller mi ?...

İki taburun da yüksek kayalıklara zoyiatsız tırmandıkları haberleri geliyor. Düşman ateş etmiyor. Hayretler içindeyim ! Türkler meydanda görünmüyor !... Dürbünümle tekrar tekrar sahil boyunu tarıyorum. Bizim çocuklar rahatça tepelere tırmanıyorlar. Çoğunun elinde içi su dolu gaz tenekeleri var. Bunlar pırıl pırıl parlıyor ! Bazıları grup grup kayaların dibinde toplanmışlar, istirahat ediyorlar. Belki de sigara içiyorlar ...

Türklerin buralarda büyük kuvvetleri olmadığı anlaşılıyor. Ne Arıburnu havalisinde, ne de Kirte batısındaki sahilde ! Hele Kirte batı sahilinde hiç kimse yok gibi !... Bu iki noktaya şimdilik kolayca ayak basmış bulunmaktayız.

Gemimiz Queen Elizabeth, sahili daha aşağılara doğru takibetmiye başladı. Tekeburnu'na yaklaşıyoruz. İşte üçüncü çıkarma yerimiz ! Tekeburnunun kuzeyindeki kayalık sahil... Burada da birçok siyah noktacıklar seçiliyor. Kayalara, tepelere tırmanmıya çabalıyorlar. Görünüşte vaziyet iyiye benziyor. Lâkin fâsılasız top ve tüfek sesleri dehşetli bir muharebenin cereyan etmekte olduğunu gösteriyor.

Şimdi Tekeburnu'nu kıvrıldık. Teke Koyu açıklarındayız. Burada pek kanlı çarpışmalar cereyan ediyor. Lancashire birliklerinin yapmış oldukları bu dördüncü çıkarma ümitsiz !

Karaya ayak basan kuvvetler oldukları yerde mıhlanıp kalmışlar !...

Gelecek hafta : Seddülbahir savaşları

DÜNYAYA ÖRNEK OLAN MEVZİ

Çanakkale'de Cenup Grupu Topçu Kumandanı mülhakı olarak vazife görmüş olan Emekli Korgeneral Arif Tanyeri anlatıyor :

Bu resim bir sanat ifade etmemekle beraber o günkü görünüşün ta kendisi ve bilhassa Mehmetçiğin dünya askerliği için yarattığı tâbiye örneğidir. «Geri Yamaç Mevzii» adını alan bu tâbiye, Çanakkale Seddülbahir cephesinin sol kanadını teşkil eden Kereviz Deresi'nde Mehmetçiğin yapıştığı ve Çanakkale muharebesinin başından sonuna kadar bırakmadığı tek mevziidir. Cephe Kumandanı, cepheye nazaran çok ileride kalan Kereviz Deresinin durumunu tashih etmek istiyordu. Topçu kumandanı mülhakı bu resimdeki erlerin yanına giderek manga kumandanının fikrini sordu. O : «Kumandan Paşa müsaade etsin, biz burayı bir karış vermeyiz» dedi. Cephenin orada kalmasına müsaade edildi. İşte bu mevzi Alman ordusunun Garp cephesinde en son müracaat ettiği mevzilere örnek oldu. Muharebe talimatnamelerine «Geri Yamaç Mevzii» diye mühim bir bahis eklendi. Sözü geçen yandaki tablo halen Akademide talebe olan Generalin kendisi tarafından yapılmıştır.

Hayat'ın hikâyesi

MASKELİ BALO

YAZAN: PERNETTE CHAPONIÈRE
ÇEVİREN: PERİHAN BOZKURT

Asalına bakarsanız ben bu baloya hiç de gitmek istemiyordum. Arkadaşlarım ısrarlariyle beni kandırdılar. Biri :

Böyle bir balo bir daha görmezsin !

Öteki :

— Mevsimin en mühim olayı. Bütün kibar farelerin istila edeceği yer!

Bir diğeri :

— Hele tanılıp takıştırılan müceyherler !... Doğrusu bu baloya gitmemezlik edemezsin dostum !

— Bize bu darbeyi vurmıyacaksın değil mi ? diyorlardı.

Bense tereddüdediyordum. İyi dansedemediğimi ileri sürdüm.

— Dansetmesen de olur, dediler. Oturulup sohbet edilen köşeleri tercih edersin.

Vaziyet hiç hoş değildi. Başka bir çareye baş vurup :

— Davetiyem yok... dedim.

Amma dostlarım buna da omuzlarına silkip :

— Ne çocukça düşünüş !... diye benimle alay ettiler.

Riquet hemen cebinden yeşil armalı bir davetiye çıkarıp uzattı :

— Ben senin gibi yakışıklı olaydım, durur muydum hiç ! dedi.

Mümkün olsaydı bu halimi hemen ona devrederdim, zira bu balo hiç işime gelmiyordu.

Elimdeki davetiyenin arma ve yazısına şöyle baktım : «Kont ve Kontes Pissignac Maskeli Balo'ya şeref vermenizi rica ederler...» yazılıydı.

Şişko Chkariot gülerek :

— Sade bu isim gitmen için kâfi değil mi dostum ? diye sordu.

— Pekâlâ, dedim. Mademki siz bunun zahmete değer bir şey olacağında ısrar ediyorsunuz !...

— Oh ! Hele şükür ! diye bağırıştılar. Kabul etti, gideceksin.

— Bak göreceksin, nasıl gözde bir davetli olacaksın ! Kibarlar arasında falso yapmıyacağından eminiz.

— Kibarlık numarası bir şey değil, dedim. İnsan zaten doğuştan ya nazik tavırlı veya değildir.

Hakikaten de bence insan doğuştan olan bu meziyetini görgüyle de iyice ilerletebilirdi. Asılna bakarsanız hiç bir şeyden de çekinmiyordum. Sırf canım istemiyordu.

Davetiyeyi elimde evirip çevirerek:

— Peki, ne zaman bu balo ? diye sordum.

— Cumartesi, dediler. Kendine bir kıyafet düzebilmen için vaktin var. Omuzlarımı silkerek dedim ki :

— Buldum bile ben kıyafetimi...

Masanın üstüne oturmuş olan Riquet meraklı bana dönüp :

— Buldun mu ? Ne giyeceksin ?...

— A ! yo !... dedim. Size söylemem bunu şimdi.

Onlara söyliyemezdim. Biliyordum ki duyar duymaz bağıracaklar, belki de itiraz edeceklerdi.

Cumartesi akşamı gece yarısına doğru kıyafetimi düzmüş, hazırlanmıştım. Orijinal bir buluş bu kıyafet. Bir taksi çağırarak, şoföre Kont Pissignac'ın adresini verdim. Bir hırsız kılığındaydım. Uygun bir pantolon, dik yakalı siyah bir yün kazak ve kareli bir kasket... Yalnızlık salonlarda boy gösterecek bütün davetlilerin kıyafetine göre hem değişik, hem de pek ucuza gelen bir kıyafet olmuştu bu benim için.

Otomobil sayısız arabaların arasında durdu. İnerken şoför göz kırparak :

— İyi eğlenceler beyim ! dedi.

Heyhat ! Bense eğlenmeğe gitmiyordum. Hiç bu kadar sıkıntı içinde bir yere gittiğimi hatırlamıyorum. İçimden beni buraya gönderen arkadaşlara okurken siyah ipek maskemi itina ile taktım. Şık uşakların aralarıdı antreye girdim. Bir uşak:

— Davetiyeniz ? diye sordu.

Gösterdim. İki davetli bana bakıyordu. Bir tanesi :

— Ne orijinal bir kıyafet !... dedi.

Sesinde hafif bir kıskançlık havası sezer gibi oldum.

Kont Pissingnac yanında Kontesle birlikte merdiven başında gelenleri karşılıyordu. Maskeli yüzümün kendisine eğlenceli olup olmadığına dikkat bile etmeden :

— Buyurun ! Şeref verdiniz ! diye elimi sıktı.

Bu şerefi vereceğ davetli ben olamazdım !... Neyse !... Pek kibar bir tavırla Kontes'in elini öptüm. O :

— Ne güzel bir buluş ! diye tebessüm etti. Buyurun aziz dostumuz, salona geçin, dans da başladı.

Her taraf pırıl pırıl yanıyordu. Salona girdim. Daha kapının önünde çeşit çeşit renk ve kokular arasında kaldım. Müzik durmadan çalıyor, binlerce çeşit elbise, peruka ve maske göze çarpıyordu. Kalabalıkta ne tarafa gidip nereye bakacağımı şaşırmıştım. Nihayet güçlükle sarı saten perdeli bir pencere kenarına sığınabildim. Arkadaşlara uyup burâya geldiğim için de durmadan hem kendime, hem de onlara lânetler savuruyordum. Çekip gitmek istiyordu canım. Amma, o zaman ne derdim arkadaşlara ?

Etrafta dolaşan ve valsin ahengine uyarak dönen kalabalıdan tetikle koyuldum. Şu küçük hizmetçi kıyafetindeki kız Baldacci'nin bir şeyidi. Dantelli bir bonesi ve kulaklarında da sallantılı küpeleri vardı. Yok, bu benim işime yaramaz !

Ya şu XV. Louis devrinde gibi giyinmiş Hanımefendi ? Onun da etrafı hayranlariyle kuşatılmıştı. İşte Japon kıyafetine bürünmüş biri; bir Venedikli dilber; omuzundaki ok kılıfiyle bir Diane; gabane taşlı bir kadın; İmparatoriçe Eugénie; Sapho. Yok ! Bunlar fazla bir şey ifade etmiyorlardı bana...

Bu perde arkasında böyle eğlenmiş, bu mu ?s diye pinekleyip, tereddüdettiğimi görse Koca Charlot «Sersem» diye nasıl kızardı bana kimbilir ? Amma acelem neydi ? Daha önümde koskoca bir gece vardı.

Valsi bitti. Hafif, şuh kahkahalar ve kompliman mırıltıları etrafı sardı. Bir Peri Kızı, peşinde bir kavaliye ile bulunduğum yere doğru geldi. Sessiz bir köşe arıyorlardı. Kontun şampanyasını bir yoklamak için büfeye gitmeğe karar verdim.

Herkes neşe içindeydi. Maskelerin arkasında bütün gözler pırıl pırıl parlıyordu. Hele müceyherler !...

— Bak, bak ! Ne hoş bir buluş... diye fısıldaşıyorlardı.

Bu arada bir Jésabel :

— Ne yakışıklı adam ! dedi.

Boynunda elmas bir kolye vardı. Tereddüt içindeydim. Onun yanına gidip bu kıymetli yüzüklerin süslediği eline, benim kalın yün kazaklı kolumu takdim etse miydim ? Ona doğru bir adım atarken arkamda tatlı bir ses :

— Bir kadeh şampanya olsa !... dedi.

Döndüm. Bu, pembe tül yaşmak bağlamış, küçük bir Şehrazat idi. Simsiyah gözleriyle bana gülümsüyordu. Çağla yeşili bol bir ipek şalvar giymişti. Kolunda incecik bileklerine ağır gelen bilezikler, boynunda da iri iri, inci bir gerdanlık vardı. Sanki Ali Baba'nın Kırk Haremiler mağarasından alınmışçı bu inciler... Kendisi de pek cazip bir kızdı.

— Şampanya mı arzu ediyorsunuz ? dedim. Şimdi bulurum.

Bir yılan balığı gibi büfeye süzüldüm. İki dolu kadeh yakalayıp, damlasını dökmeden acele yanına döndüm.

Şehrazat beni hemen karşısında görünce şaşırdı :

— Bu kadar çabuk, sanki bir sihirbazsınız !... dedi.

Ben gülmeğe başlayıp :

— Daha siyade el alışkanlığı... diye cevap verdim.

— Alışkanlık mı ?...

Gülerek elbisemi gösterdim ve :

— Öyle ya ! dedim. Bakın ! Meslegim icabı.

Küçük bir kahkaha attı. Boynundaki şark kolyesi de hafif hafif titredi. Koluna girdim :

— Bu kalabalık yerde durmıyalım, dedim. Gelin benimle !

— Nereye ? diye sordu.

Maskemin altından yüzümü keşfe çalışıyordu.

— Böyle gelin... dedim.

Kadınlar her zaman, bana gözlerimin pek ikna edici olduğunu söylerlerdi. Meselâ küçük Lili... Ama bırakalım şimdi bunları... Şehrazat'ı koridor boyunca çekiyor; loş, tenha bir köşe arıyordum.

Mavi bir ampulün aydınlattığı ufak, boş bir salon bulduk. İçeri girince bıraz çekingen bir tavırla :

— Ama ! dedi. Sizin kim olduğunuzu bile bilmiyorum.

— Kim olduğumu ben bilıyor muyum sanki... Mademki siz Şehrazat'sınız ben de Bağdat Hırsızı olayım !

Yeniden gülmeğe başladı. Dudaklarına uzattığım şampanyadan bir yudum içti.

— Çok hoş bir adamsınız aziz hırsız ! dedi.

— Belki... dedim.

— Sizinle burâya niye geldiğimi kendim de bilmiyorum... dedi.

— Şampanya içiyoruz ya işte !

— Cardinal de Richelieu ne diyecek ? Bu dansı ona vademiştim...

— Size sahip olmasını bilseydi.

Yine bir kahkaha attı. Her gülüşte, ince yaşmağın altında, inci gerdanlık oynayıp parlıyordu.

Üzgün bir tavırla, boşaıttığı kadehe baktı :

— Hepsini içip bitirdim ! dedi.

Kadehleri alırken yürüttüğüm şeyi cebimden çıkarıp gösterdim.

— Ne zararı var... dedim.

Ellerini çırparak :

— Siz hırsızların Şahı mısınız ?... diye bağırdı.

Kadehler boşaldıkça gözleri daha fazla parlıyordu. Nihayet, yüzünü örten yaşmağı da çıkardı. Başta da söylemiştim, harikulâde güzel ve cazipti. Kendimi daha fazla tutamadım : açtığı dudaklarına doğru eğildim ve parmaklarımla boynunu tutup okşamağa başladım, bu okşayış onu dirpertiyordu. Öyle canlı, öyle masum bir hali vardı ki kendimi düğününce bir parça vicdan azabı duyar gibi oldum. Büyük bir arzuyla dudaklarından öptüm.

Bundan sonra neden bilmem, nasıl bir zaifla maskemi çıkarmıya razı oldum. Bana iyice sokularak :

— Yüzünüzü öyle görmek istiyorum ki... diyordu. Sizi seveceğimi sanıyorum...

Beni sevmek mi ? Ondan bu kadar çok şey istemiyordum. Amma kendisini kucaklayıp, ateşli bir şekilde öpen adamı görmek istemesine mâni olabilir miydim ? Pek cesurane hareket ettiğimi anladım. Arkadaşların satası her zaman bana : «İşinle alay ediyor, ciddiye almıyorsun hiç. Bir gün cezasını çekeceksin» derlerdi.

Her neyse, olan olmuştu bir kere. Onu memnun etmek için maskemi çıkardım. Böyle güzel bir kadının ricasını reddetmeği beceremezdim.

O gece hiç bir falso yapmadan Kontun balosundan ayrıldığım zaman, cebimde Şehrazat'ın inci kolyesi vardı. Hemde onun boynunun sıcaklığını muhafaza ediyordu.

Fakat, sekiz gün sonra, polis komiserliğinde, benim güzel kurbanım cesaret ve soğukkanlılıkla kolyesini çalanın ben olduğumu söyledi.

Her şeye rağmen gözlerinde birer damla yaş parladığını hissetmiştim.

YALNIZ ŞAH

Bu röportaj "Hayat", "Paris Match" ve "L'Illustré" için özel olarak hazırlanmıştır.

SARAYIN BAHÇESİNDE — Bir zamanlar Tahran'daki Gülistan Sarayı'nda bir masal çifti yaşıyordu. Bu kerı ve kocanın saadetini ancak bir erkek çocuk tamamlıyacaktı. Lâkin ne çare ki, yine masallarda olduğu gibi, bir derviş çıkıp yarım olmanın yarısını Şaha, yarısını da Kıraliçeye yedirerek onları murattarına erdiremedi ve dünyanın gözleri önünde bu aşk masalı bir boşanma ile bitti. Bu sahifelerde Süreyya'dan ayrıldıktan sonra İran Şahı'nın Gülistan Sarayı'ndan gelen ilk resimlerini bulacaksınız. Bu, koca sarayda yalnız kalan yakışıklı Hükümdarın hayatıdır. Yukarıdaki resimlerde, vaktiyle Süreyya ile gezdiği Has Bahçe'de, genç Şahı şimdi yalnız dolaşırken ve kol saatine sabırsız sabırsız bakarak Süreyya'ya telefon edeceği zamanı beklerken görüyorsunuz.

TAHRAN'da bahar başladı. İran'ın meşhur bademleri çiçek açtı. Firdevsi semtinden baktığınız zaman Gülistan Sarayı uzaktan pembe ve beyaz çiçek bulutlarının ortasına gömülmüş görünüyor. Şiraz güllerinin katmerlendiği Has Bahçede şimdi bülbüller ötmektedir. Bütün bunlara rağmen Gülistan Sarayı suyu çekilmiş bir değirmen, kuşu uçmuş bir kafes sessizliği içindedir. Sarayın boş salonlarından, loş koridorlarından bazan dalgın bakışlı ve mahzun yüzlü bir genç adamın sessizce geçtiği görülüyor. İran'ın yakışıklı hükümdarı sık sık Has Bahçe'ye çıkarak ormandan Lâlezara giden yollarda geziniyor. Fakat şimdi tek başına... Halbuki vaktiyle aynı çiçekli patikada Süreyya ile yan yana dolaşırlardı.

Güvercinliğin bulunduğu taraftan artık genç kıraliçenin billûr kahkahaları işitilmiyor. Bütün saray halkı şahın hüznüne karşı derin bir saygı sessizliği içinde ve âdeta parmaklarının ucuna basarak birer gölge gibi dolaşıyorlar. Hükümdarın yolu İstablâmire'ye düştüğü zaman orada Süreyya'nın yeryüzünde en çok sevdiği hayvanı, Tazı adındaki atını görüyor. Hassas hayvan da sanki güzel binicisinin artık uzak ufuklarda olduğunu biliyor ve onu sabırsızlıkla bekliyormuş gibi...

Akşam olunca Şah küçük yemek salonuna dünyanın en iştahsız insanı haliyle geçiyor. Her zaman Süreyya ile baş başa ve ikisi yalnız olarak yemeklerini yedikleri masanın üzerinde çiçekler değiştirilmiştir. Fakat vazodaki taze gülleri yerleştiren artık Süreyya değildir. Vaktiyle sabık kıraliçenin hiç şaşmıyan ev işi bu idi. Yemek masasındaki çiçekleri mutlaka kendi güzel elleri ile yerleştirirdi.

Sarayın hali böyle iken dışarıda, şehirde de Süreyya'nın yokluğu duyuluyor, mütemadiyen ondan bahsediliyor.

Bazan Tahran'ın İstanbul Caddesinden geçen siyah cüppeli bir adamı gösterenler birbirlerine fısıldıyorlar :

«İşte Imam Gomeh...»

Herkes merakla o tarafa bakıyor. Imam Gomeh, Şah ile Kıraliçeyi boşyan zattır. Yalnız Tahran değil, bütün dünya hâlâ bu macerayı konuşuyor.

Her yerde yalnız

Şah ile Süreyyanın boşanmalarından birkaç gün sonra Nevruz bayramı geldi. Eski bir saray ananesine göre Şah ile Kıraliçe Nevruz yemeğini her sene aynı masada baş başa yerlerdi. Nevruz sofrasının hususiyeti masada yedi türlü yemek bulunmasıydı. Yedi yıldan beri Şeh ilk defa olarak bayram yemeğini yapayalnız yedi. Kıraliçenin koltuğu masadan kaldırılmıştı. Aşağıdaki resim Gülistan Sarayının taht salonundan çekilmiştir. Bu üç tahtın hikâyesi çok meraklıdır. Tahtlardan en büyüğü Şaha aittir. En küçüğü müstakbel veliaht tahtıdır. Bu küçük taht 'dolmadığı içindir ki, kıraliçeye ait üçüncü taht da boşalmıştır.

ÖKSÜZLER — Süreyya Kıraliçe olduktan sonra, Tahran'da bir yetimler yurdu tesis ettirmişti. Karı-koca hükümdarlar, bundan evvelki Nevruz

HÜZÜNLÜ BAYRAM — Nevruz merasimi başlamıştı. Sarayın büyük salonunda İranın ileri gelenleri saf saf olmuşlardı. Bütün gözler Şahın çıkacağı kapıda idi. Geçen sene bu kapıdan genç hükümdarla birlikte güzel Kraliçe yan yana çıkmışlardı. Nihayet kapı açıldı. Bu defa Şah tek başına idi. Yürüdü ve yerini aldı.

bayramlarında, yurda gelir ve öksüzleri sevindirmeye çalışırlardı. Bu bayram beraber gelemeçtiler. Şah geçmiş bayramları hatırlarken muhakkak ki öksüz genç kızlardan daha mahzundu.

GOMEH — Şahın ıstırabını paylaşanlar arasında kendisine güç bir vazife düşen imam Comeh'in de bulunduğu muhakkaktır. Gomeh, Şahla Süreyya'yı 7 yıl önce evlendirmiş, geçenlerde de ayırmıştı.

BİR MECMUA — Sevdiği eşini terketmek zorunda kalan hükümdarının acısına iştirak etmiş, bir İran mecmuasının sahifesi. Sağlam bir kalb zincirlerle çekilip yırtılırken, birleşmiş bir çift el de istemiyerek ayrılmıştı.

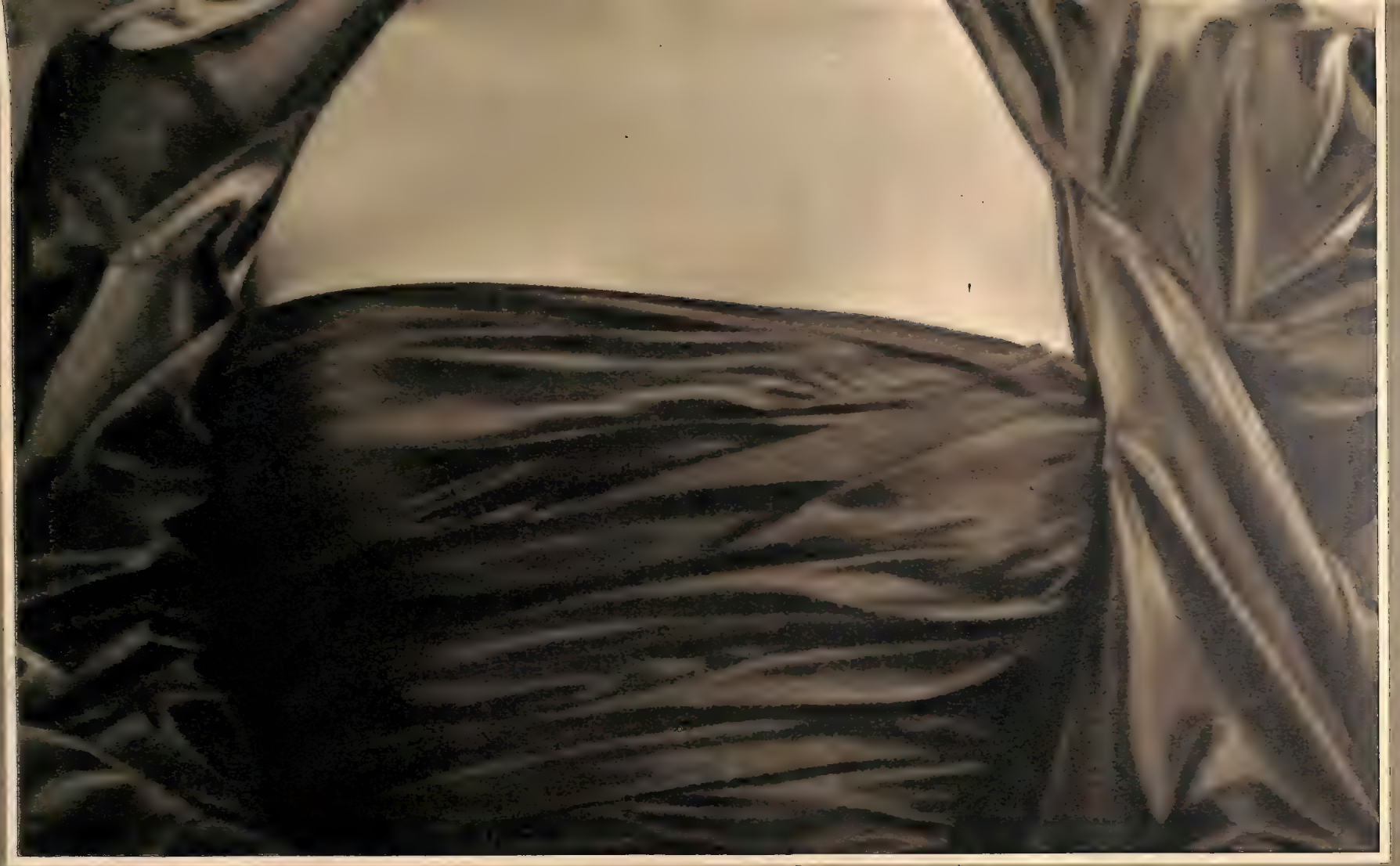

Hayat

Günün en çok konuşulan kadını

ALTES SÜREYYA

Roman : 15

BİR ŞEHİRDE YEDİ KADIN

YAZAN: ERSKINE CALDWELL

ÇEVİREN: ADNAN ERİM

VÜCUDUNU bir titreme sardı. Demek babası ölmüştü !... Ne kadar feci şey !... Akşam geldiğinden beri içi hep onun ölmesini istemişti. Sanki bu istek yerine gelmiş, babası ebediyen gözünün önünden uzaklaşmışı. Annesi sertleşti :

— Anneye aklını başına topla ! Saçmalamaya başladın. Söyle bakalım, ne yaptın bu gece ?..

— Birşey yapmadım anneciğim. Sadece babamı sevmiyordum. Hiç sevmiyordum ! Artık ölmesini istiyordum. Dün akşam da, bana fena muamele yapınca, beni evden kovunca, ölmesini o kadar istedim ki !... Onu ben öldürdüm... Şimdi onun ölmesini istemiyorum...

Zaten onu hiçbir zaman sevmemişti ki ! Her fırsatta sövüp sayan bu kaba adamı görmek bile istemezdi. Üstelik akşam, annesi olmasaydı kendisini eve sokmıyacak, sokaklara atacaktı !...

Dehşetle ellerini yüzüne kapadı :

— Anneciğim, anneciğim, ben odaya giremiyeceğim !... diye haykırdı.

— Koş, doktor Mayfield'e telefon et! Hemen gelsin !...

Anneve, yan odaya koşup telefonu açtı. Mayfield'e gelmesini söyledi. Sonra dışarı çıktı. Annesi kapının önünde duruyordu.

— Ah anneciğim, şimdi ben ne yapacağım ?!... diye hıçkırdı. Babamı ben öldürdüm!... Ne yapacağım şimdi ben?,

Annesi şaşaladı :

— O nasıl söz Anneve !... Ne demek sen öldürdün ?!...

— Tabiî ben öldürdüm !... Ah anneciğim, babamı ben öldürdüm !...

— Kendine gel Anneve !... Ne söylediğini biliyor musun ?!...

— Biliyorum tabiî !

— Anlat bakayım! Nasıl oldu bu iş ?

— Ah, anlatamam anneciğim !... Annesi sesini tatlılaştırdı.

— Ağlama benim güzel kızım, ağlama. Bir gün hepimiz öleceğiz. Bu dünyada kim kalmış ki biz kalacağız...

— Ama sen babamı çok seviyordun. Onu her zaman sevdin ! Ilk gününden son gününe kadar yanından ayrılmadın. Benim hiç sevdiğim yok. Ben de sevmek istiyorum ! Kimseden nefret etmek istemiyorum. Senin, babamı sevdiğin gibi ben de sevmek istiyorum...

Annesi kızına şefkatle sarıldı.

— Evet kızım... Ben babanı hakikaten çok severdim... Grover benim bir tanecik sevgilimdi... Dünya yüzünde kimseyi onun kadar sevmedim. Onu bütün kalbimle, bütün ruhumla seviyordum... Gece gündüz hep onu düşünürdüm... Sabahları işine giderken arkadan bakar, akşamları eve dönüşünü heyecanla beklerdim... Bazan sertti ! Hem de çok sertti ! Hattâ zalimdi !... Fakat bu hali onu sevmeme mâni olmadı. Çünkü beni sevdiğini biliyordum. Hissediyordum ! Beni bütün kalbiyle seviyordu ! Ondan ayrılmama imkân yoktu... Ancak ölüm onu benden ayırabilirdi... Ve o ayırdı kızım... Ölüm, bir gün hepimizin başına gelecek. Bu mukadder... Ne kadar oğlak, gidenler geri dönmüyor...

Anneve'in gözlerinden sessiz sessiz yaşlar yuvarlanıyordu.

— Ağlama benim tatlı kızım... Bir tanecik kızım...

Anneve, annesine sokuuldu.

— Benim güzel anneciğim... Ben artık Vance'a gitmek istiyorum...

Annesi sevinçle alnından öptü.

— Aferin benim güzel kızım ! Böyle yapacağını zaten biliyordum ! Emin ol, Vance senin için deli oluyor ! Baban beni nasıl sevdiyse o da seni öyle seviyor ! Bir kadın için bundan büyük saadet olamaz kızım ! Kocası tarafından sevilen kadın dünyanın en mesut kadınıdır ! Bunu anlıyabilecek yaştasın...

— Anlıyorum anneciğim, anlıyorum.. Vance'dan kaçmakla ne büyük hata işlediğimi şimdi çok iyi anlıyorum... Bir denbire o kadar değiştim ki... Bambaşka bir insan oldum. Nasıl böyle değiştim bilmem... Fakat Vance'i pek çok istediğimi gayet iyi biliyorum ! Onsuz yapamıyacağım anne ! Onu istiyorum !.

Annesi, Anneve'i tekrar tekrar öptü.

— Yavrucuğum, baban sağ olup da bu sözlerini duyabilseydi... Bunları senin ağzından işitseydi ne kadar sevinirdi !... Benim bir tanecik, tatlı kızım.

Ana - kız, güçlükle birbirlerinden ayrıldılar.

— Haydi kızım, artık burada fazla durmaa... Vance vazifesinden dönmeden evinde olmalısın ! Kapıyı çalınca kocan karşısında seni görmeli !... Birak ben de babanın odasında kalayım. Son dakikaya kadar yanında ağlıyayim.

YEDİNCİ KADIN :

NANNETTE

Korunun kenarındaki ufak kulübede oturuyorlardı. Biraz ileride bir tepe vardı. O tepenin yamaçlarına ekin ekiyorlar, sonra pazarda satıp parasiyle geçiniyorlardı.

Nannette, artık küçük bir kız değildi. Genç kızlık çağına girmiş bulunuyordu. Bir gün annesi onu yanına oturttu.

— Kızım, sana mühim birşey söyliyeceğim... dedi. Görüyorsun ki baban zayıf ve hasta. Günün birinde belki onu kaybedeceğiz. Eh, ben de kırk yıl yaşıyacak değilim ya ! Ansızın göçüp gidiverirsem sen yapayalnız kalacaksın, Kardeşlerin olsaydı bir derece iyiydi. Fakat yok. Birkaç akrabamız da surada burada. Kimbilir hangi sehrin hangi köşünde !... Onlardan da sana fayda yok. Sen kendi başının çaresine bakmıya mecbur kalacaksın...

Nannette'in gözleri yaşardı.

— Bunları niçin söylüyorsun anne ?

— Söz ölüm getirmez ya kızım. Dünya bu. Günün birinde herkesin annesi de, babası da ölür. Kendisi yapayalnız kalır. Şimdi sana hiç unutmanı istemediğim birşey söyliyeceğim. Söz ver bakayım, bunu unutmıyacağına !

— Söz veriyorum. Unutmıyacağım !...

— Şimdi dinle beni. Bir kız bir erkeği sevince onunla muhakkak evlenmelidir. Böyle yapmıyan kızlar mesut olamazlar. Ömürlerinin sonuna kadar bedbaht kalırlar...

— Ne demek bu anne ?

— Bunu anlamak için daha büyümen lâzım kızım. Fakat bu sözümü hiç bir zaman hatırından çıkarmamanı istiyorum ! Günün birinde ne demek istediğimi gayet iyi anlıyacaksın. Arzu ederim ki, bir erkekle arkadaşlık etmiye başlamadan evvel bu sözümün mânasını anlıyabilesin !

— Öyle ama anne, kızlar erkeklerle arkadaşlık etmeden evlenmezler mi ? ..

Annesi, gözlerindeki yaşları sildi :

— Hayır kızım... Öyle olması lâzım ama, her zaman olmaz... Bir genç kızın karşısına bazan birdenbire istediği erkek çıkıverir. O zaman kız ondan ayrılamaz. Evlensin evlenmesin, onunla oturur... Eğer ikisi de birbirlerini hakikaten severlerse o zaman evlenirler !

— Sen babamla öyle mi evlendin ?

— Hayır kızım. Baban benimle hiç evlenmedi. Çünkü beni sevmiyordu. O sadece, kendisiyle oturacak bir kadın arıyordu. Ben karşısına çıkmış bulundum... Fakat ne gariptir ki ben onu sevdim kızım ! O kadar sevdim ki, ölünceye kadar ondan ayrılmıyacağım...

■

İşte o sene, ağustos ayının sonuna doğru Nannette'in babası, yakalandığı ağır hastalığa dayanamıyarak öldü. Ana - kız, göz yaşları arasında, onun cesedini kucaklayıp tepenin kenarına gömdüler.

Zavallı anne, bu büyük üzüntünün üstüne tarlada çalışamaz oldu. Nannette'in elinden tutup birkaç parça öte berisiyle Claremore'a indi.

Serin bir sonbahar sabahıydı. Ana-kız, tanımadıkları caddelere, sokaklara girip çıkarak şehrin arka mahallelerini bastan başa dolaştılar. Nihayet, çamurlu bir sokakta, ufak bir mobilya atelyesinin yanında kendilerine göre bir odacık buldular. Buraya yerleştiler. Nannette'in annesi bir işe girip çalışmak mecburiyetindeydi. Günlerce, baş vurmadığı yer kalmadı. Nihayet, bir evde hizmetçilik buldu. Nannette'i de bir okula verdi.

Fakat okuldaki diğer kızlar, onun eski püskül elbiseleri, yırtık pabuçlarıyle alay etmiye başladılar. Zavallı kız utandı, kırıldı. Okuldan kaçtı. Fakat annesi onu zorla tekrar okula gönderdi. Böylece birkaç sene geçti. Bir gün Nannette'in annesi ansızın hastalandı. Zaten üzüntü, fakirlik, onu zayıf düşürmüştü. Birkaç gün içinde ağırlaştı. Parasızlıktan doktor, ilâç temin edemediler. Bir hafta sürmedi, o da öldü.

Nannette, annesinin ölümüne çok ağladı. Üzüntüsüne biraz teselli bulmak için komşusu Mrs. Dawson'un yanına sığındı.

Mrs. Dawson, orta yaşlarında, kır saçlı iyi bir kadındı. Kocası, iskemle atelyesinde işçiydi. Genç kıza bir anne muamelesi yaptı.

İşte Nannette, annesinin bir zamanlar dediği gibi, dünyada yapayalnız kalmıştı. Yaşı da henüz on yediydi...

Günler, haftalar geçti. Ayın sonu geldi. Şimdi Nannette ev kirasını nasıl ödiyecekti ?...

Akşama doğru kapı vuruldu. Ev sahibi, kirayı almaa için birisini göndermişti. Bu, kırk beş yaşlarında kırmızı yüzlü, ince bıyıklı bir adamdı. Nannette, bir müddet ne diyeceğini bilemedi. Neden sana korka korka cevap verdi :

— Bugün yanımda para yok... Veremiyeceğim...

Adam tuhaf tuhaf kızın yüzüne baktı.

— Veremiyecek misin !... Ayın sonu

Sinyor Antonio

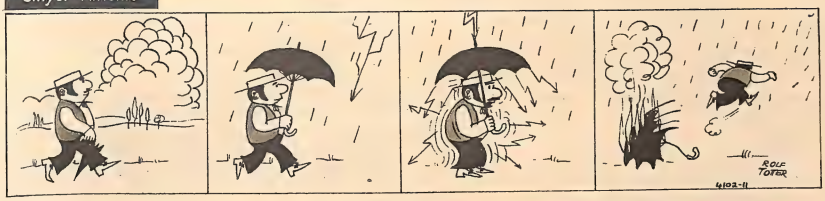

geldi. Neden veremiyecekmişsin bakalım ?!...

Nannette, sustu.

— Bana bak küçük hanım ! Ayın sonunda kirasını veremiyenleri ne yaparlar, bilir misin ?...

— Bugün parayı vermezsem beni hemen çıkarır mısınız ?...

— Orasını sen benden daha iyi tahmin edersin kızım ! Dur şöyle bakayım... Sen epey güzel bir kızmışsın haniya !...

Kırmızı yüzlü, bıyıklı adam, böyle söyliyerek Nannette'in kolundan yakaladı.

— Vücudun da pek güzel. Zaten ben köylü kızlara bayılırım. Hem senin neden paran yok bakayım ? Bu güzellikle bomboş oturman ayıp ! Demek para kazanamıyorsun ?... Sana yardım etmiye çalışacağım. Eğer benim dediklerime razı olursan bir çaresini buluruz !...

Nannette'in birdenbire gözleri parladı.

— Yoksa benimle evlenmek mi istiyorsun ?...

— Ne evlenmesi ! Bunu da nereden çıkardın ?!...

İnce bıyıklı adam böyle söyler söylemez genç kızı kendine doğru çekti. İçeri iterek kapıyı kapadı. Bir eliyle belinden sıkıca sarıp dudaklarından üst üste öpmiye başladı.

Nannette, hayatında ilk defa olarak bir erkeğin kolları arasında bulunuyordu. Erkeklerin kızlara ne türlü muamele ettiklerini bilmiyordu bile. Adam kendisini sıkıştırıp dururken, genç kız kaçmayı düşünmedi. Öyle durdu. Adam, hem öpüyor, hem de elleriyle göğsünü, kalçalarını okşuyordu.

Nihayet hevesini aldı. Nannette'i bırakarak bir adım geri çekildi.

— Aferin be !... dedi. Sen ne iyi kızmışsın !... Böyle müsait davranırsan hic korkma ! Ben şimdi beş, on dakika surada birkaç eve daha uğrıyacağım. İşimi bitirince yinê buraya geleceğim. Beni bekle, olur mu ?... Şimdi döneceğim. Sakın dışarı çıkma...

Kırmızı yüzlü adam gidince Nannette, yandaki komşusu Mrs. Dawson' un evine koştu. Bütün vücudu zangır zangır titriyordu. İçine birdenbire bir korku girmişti.

— Korkuyorum teyzeciğim !... dedi. Korkuyorum !... Bu gece evde yatamıyacağım.

İyi kalbli kadın, genç kızı yine bir anne şefkatiyle bağrına bastı.

— Gel bizim evde yat nazlı kızım... İstediğin kadar yat. Her gece yat !...

Mrs. Dawson'un üç kızı vardı. Nannette, o gece bu kızlardan birinin odasında yattı. Sabahleyin kalkınca düşünmiye başladı. Her gece bu evde yatamazdı.

Bir iş bulup çalışmıya, hayatını kazanmıya mecburdu.

Öğleye doğru evden çıktı. Sokak aralarından yürüyüp büyük caddeye vardı. Sağına, soluna bakarak ilerlemeğe başladı. Burada ne kadar büyük, ne kadar güzel evler vardı. Gözüne kestirdiği evlerden birinin kapısı önünde durdu. Zili çaldı. İçerden ayak seslerini duyunca kalbi heyecanla atmıya başladı.

Çok geçmeden kapı açıldı.

Orta yaşlı bir kadın göründü. Nannette'in yırtık pırtık elbiselerini görünce kaşlarını çattı :

— Ne istiyorsun bakalım ?...

Nannette'in heyecandan dili tutulmuş gibiydi. Nefes nefese güçlükle cevap verebildi :

— İş arıyorum... Bana bir iş verebilir misiniz ?...

Orta yaşlı kadın, onu tepeden aşağıya kadar dikkatle süzdü.

— İş mi ?!... Ne işi ?!...

Nannette, bir müddet cevap bulamadı. Ne diyeceğini şaşırdı. Yutkundu. Kapıyı açan kadın hiddetle yine sordu :

— Söylediğimi duymadın mı kız ?!... Ne işi istiyorsun ?!...

Genç kız kendini toparladı.

— Ne işi olursa olsun. Her iş yaparım...

Suratından akıyor zaten her iş yaptığın ! Tam da öyle kadınlara benziyorsun !...

— Her türlü ev işi yaparım demek istedim. Yanlış anlamayın. Ne olur, bana ufak bir iş verin. Ne ücret verirseniz kabul ederim !...

— Senin evin nerede ?

— Benim evim yok. Onun için iş arıyorum.

— Yatıp kalktığın bir yer yok mu ?

— Var... Biraz aşağıda, sokağın içinde...

— Annen, baban orada mı oturuyor ?

— Annem, babam yok.

— Akrabaların da yok mu ?

— Yok...

Kapıyı açan kadın, yüzünü buruşturdu.

— Sen tıpkı bir fahişeye benziyorsun !... Değilsen bile nerdeyse olacaksın ! Adilik üzerinden akıyor !... Belki hırsızlık da ediyorsun !

Bu kaba sözler Nannette'e o kadar dokundu ki, gözleri sulandı. Sesi titriyerek cevap verdi :

— Niçin bana böyle şeyler söylüyorsunuz !... Ben fahişe değilim, hırsız da değilim !...

— Haydi bakalım, çok söylenme ! Çek arabanı buradan ! Senin gibilerini çok gördük... Haydi diyorum sana !... Suratıma bakıp durma !... Bir daha da kapıyı çalmıya kalkma ! Kulağın duydu mu ?!...

Kadın bu sözlerden sonra kapıyı hiddetle Nannette'in suratına kapadı. Genç kız hıçkırıklarını zaptetmiye çalışarak ters yüzü döndü. Caddede yürümeğe başladı. Fakat bu sefer içine büsbütün bir korku girmişti. Caddenin iki tarafında sıralanan bu güzel evlerin hiçbirinin kapısını artık çalamıyacaktı. Öyleyse ne yapacaktı ?...

Bir iş bulmadan komşunun evine nasıl dönecekti ?!...

Başı önüne eğik, düşünceli düşünceli yürürken yanı başında birdenbire bir korna sesi ödünü kopardı. Başını çevirip bakınca kaldırımın kenarında bir polis otomobilinin durmakta olduğunu gördü. Bir polis, arabanın penceresinden ona sesleniyordu :

— Bana bak, senin ne işin var burralarda ? Ne arıyorsun ?

Nannette korkarak olduğu yerde durdu.

— İş arıyorum...

— Mister Hawkins'in evine giden sen misin ? ...

— Ben onları tanımıyorum... Biraz aşağıda bir eve uğradım. Kimin evi olduğunu bilmiyorum !

— Niçin uğradın o eve bakayım ?...

— İş için uğradım... Ev işi yapmak istiyorum.

— Birşey çaldın mı ?

Nannette, kızardı :

— Hayır çalmadım ! Neden çalayım ?!...

— Pekâlâ ! Bu sefer seni bırakıyoruz. Fakat bir daha buralarda dolaştığını görmiyeceğiz, anladın mı !... Görürsek yakalayıp hapse atarız ! Haydi bakalım, şimdi doğru geldiğin yere !...

Nannette cevap vermeden durdu.

— Sen bundan evvel nerede çalışıyordun ?

— Bir yerde çalışmıyordum.

— Şimdi açıkta mısın ?

— Tabii açıktayım. Annem de yok, babam da ! Onun için iş arıyorum ya...

— Öyleyse bu caddenin nihayetindeki lokantalara uğra ! Onlarda ekseriya senin gibilere iş bulunur. Biraz da gösterişlisin, hiç korkma. Fakat bir şey çalmıya kalkma ha ! Sonra burnundan getiririz !... Haydi bakalım, şimdi doğru oraya !... Arkandan bakıyoruz !

Nannette ilk müracaat ettiği lokantada iş buldu. Garson olarak çalışmıya başladı.

Bu civardaki lokantaların garsonları genç kızlardı. Lokantalar gece ikiye kadar açık bulunuyorlardı. Müzikleri de iştah açıcıydı.

Nannette işte böyle bir lokantaya yerleşti. Çalışma saatleri akşam 18 den gece 2 ye kadardı. Gündüzleri ise başka kızlar garsonluk ediyorlu. Böylece Nannette, komşu evine sığınmaktan kurtuldu. Artık oda kirasını da rahat rahat ödiyebilecekti.

Fakat annesiyle oturmuş olduğu odada kalmaktan vazgeçti. Çünkü o taraf hem mahalle içi, hem de lokantaya epey uzaktı. Üstelik kırmızı yüzlü sırnaşık adam da her an çat kapı gelebilirdi.

Hem, mevsim de kıştı. Nerdeyse kar yağmıya başlıyacaktı. Karda, soğukta oraya gidip gelmektense lokantanın hemen arka tarafındaki odalardan birini tutmıya karar verdi.

(Devamı gelecek sayıda)

Hayat'IN YENİ ROMANI

Romanın Muharriri Hakkında :

WILKIE COLLINS (1824 - 1889)

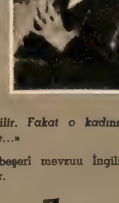

Muharriri tanımak için dünyada uzun akisler yaratan «Beyazlı Kadın» isimli esrarengiz havali romanı hatırlamak kâfidir. Collins, Charles Dickens'in tesiri altında kalmış, onun tarz ve üslûbunda eserler vermekle nam salmıştır. İlk eseri, 1850 de yazdığı «Antonina» isimli tarihi kitaptır. Daha sonra 1860 da «Beyazlı Kadın», 1868 de «Ay Taşı», 1873 te «Magdalen» isimli romanlarını vermiştir. Son eserlerinden biri olan «Rüya Kadın» ise Beyazlı Kadın ayarında ve hattâ ondan da üstün olarak vasıflandırılmıya değer bir romandır.

«İnsan hayatında bir kadını delice sevebilir. Fakat o kadının kendisini öldürmek istediğini de farkederse...»

İşte meşhur İngiliz muharriri Collins bu beşeri mevzuu İngilis romanının o esrarlı havası içinde işlemiştir.

Rüya Kadın

YILIN EN MERAKLI ROMANI

PEK YAKINDA **Hayat** MECMUASINDA

Daha güzel olmak
SCHERK ile başlar
Eşsiz nüfuz kabiliyeti

Scherk (Lotion faciale) yüz losyonu hücrelere hayatiyet, tene tazelik verir. Kirleri temizler.

İŞTE TECRÜBESİ:

Yüzünüzü iyice yıkayınız Bir parça pamuğu Scherk yüz losyonu ile ıslatıp yüzünüze ovarak sürünüz.

Pamuk kirlenecek, cildiniz temizlenecek, yüzünüzde fevkalâde rehavet hissedeceksiniz.

Scherk
Lotion
Faciale

Bütün Dün

Ne Margaret avunabildi, ne de 60.000 millik yolculuk Townsend'ı avuttu. İki buçuk sene sonra bir çay masası başında buluştular. Bu da ancak 2 saat 50 dakika sürdü.

İki buçuk sene sonra — Uzun bir ayrılıktan sonra Londra'ya dönen dönmez Prenses Margaret ile buluşan Townsend son derece heyecanlı idi. Gece «Silâhlara Veda» filminin prömiyerine giden Margaret'in ise yüzü gülüyordu.

Hiç biri Margaret'i unutturamadı

NE AMERİKALI — Gazetelerde Townsend'ın Amerikalı kadın muharrir Jane Dollinger ile Kolombia'da çekilen fotoğrafları çıktı. Fakat neşeli değildi.

NE JAPON — Japonya'nın Kyoto şehrindeki Kaburenjo tiyatrosundaki bir temsilden sonra geyşalara imza verirken yüzündeki tebessüm ilgreti idi.

yayı Meşgul Eden Çay

İKİ buçuk sene süren ayrılık esnasında muntazaman mektuplaşmışlardı. Tekrar buluşmak istedikleri sarayca biliniyordu. Netekim 26 mart sabahı 60,000 millik seyahatten dönen Peter Townsend aynı gün saat 16 da Prenses Margaret'in ana kıraliçe ile oturduğu Clarence House'ın kapısı önünde idi. 43 yaşındaki Townsend ile 27 yaşındaki Margaret'in buluşması iki saat elli dakika sürdü. Townsend 18.50 de Margaret'in yanından ayrıldı.

Margaret alelâcele hazırlanarak davetli olduğu «Silâhlara Veda» filminin prömiyerinde bulunmak üzere sinemaya gitti. Townsend ile baş başa çay içtiği haberi bütün Londra'ya yayılmıştı. Sinemaya girmek üzere otomobilden indiği zaman halk kendisine büyük tezahürat yaptı.

Öbür taraftan gazeteciler Townsend'ın Clarence House'dan birkaç sokak ötedeki apartman dairesinin önünü doldurmuşlar: «Margaret'le ne konuştunuz?» diye soruyorlardı. Townsend kendilerine gönderdiği yazılı beyanatında şu cevabı verdi: «Bu gece düşünü çıkmıyacağım. Söylenecek bir sözüm yok.»

Prenses Margaret ertesi gece kıraliyet operasında «Solitaire» balesine gitti. Mahzun bir hali vardı. 29 martta dan İngiliz birliklerini teftiş etmek üzere uçakla Almanya'ya hareket etti. Bir gün öncesinden daha mahzun görünüyordu. Bunu o sırada resmî bir ziyarette bulunmak üzere Holânda'da olan Kıraliçe Elizabeth'in Townsend ile vaki buluşmaya çok kızdığına yoranlar oldu. Doğru idi de. Çünkü 30 martta Londra'ya dönen Margaret evine dahi uğramadan Kıraliçe Elizabeth ile buluşmak üzere onun hafta tatilini geçirdiği Windsor Şatosu'na gitti. Bunu Antil Adaları yolculuğu takibedecek, yirminci yüzyılın bu iki âşığı aynı çatı altında değil, aynı gök altında bile uzun zaman beraber yaşıyamıyacaktır.

Kıraliçe yoktu — Townsend'ın Londra'ya gelmesi ve Margaret ile buluşması, Kıraliçe Elizabeth'in resmen ziyaret ettiği Holânda'da bulunduğu günlere rastlamıştı. Elizabeth, Juliana ile Amsterdam'da gezerken iki sevgili beraberdi.

NE DE BAŞKASI — Filim yıldızı Joan Collins ve Robert Wagner ile objektife gülümserken bu arkadaşlıklardan ne kadar uzak olduğunu giziyemiyordu. 60,000 millik dünya seyahati boyunca hiçbir arkadaşlık onu Londra'dan, Margaret'ten uzaklaştıramadı. Netekim Londra'ya döner dönmez de ilk işi ona koşmak oldu.

Hiç biri Townsend'ın yerini alamadı

BUCKINGHAM Sarayındaki çelik kasada Gal madenlerinden çıkarılmış bir parça altın saklıdır. Bu altının bir kısmı Kıraliçe Elizabeth'in nişan yüzüğünde kullanılmıştır. Kalanı da kıraliçenin arzusu ile Prenses Margaret'e saklanmaktadır. Altın, senelerden beri çelik kasada durduğu için İngilizler «Yoksa kullanılacağı zaman hiç gelmiyecek mi?» diye söylenmeğe başlamışlardı... Prenses Margaret ile Townsend hikâyesi tamamiyle kapanınca herkes artık prensesin bir, iki sene içinde başka birisi ile evleneceği, çelik kasadaki altının da kullanılacağı kanaatini beslemeğe başladı. Bu iki buçuk sene içinde Margaret yeni arkadaşlar edindi, eski bazı dostluklarını derinleştirdi. Fakat bunlara karşı beslediği hisler hiçbir zaman arkadaşlık hudutlarını aşıp eşkıa inkılâbetmedi. Daha doğrusu Peter Townsend'ın, hayatında açtığı büyük boşluğu kimse dolduramadı. Ümidini kesen Colin Tennat, Lady Anne Cake ile evlendi. Christopher Lloyd da altı ay geçince başının çaresine baktı.

Prenses Margaret 27 yaşındadır. İngiltere kıraliyet tarihinde 27 yaşına ulaştığı halde evde kalmış prenses görülmüş şey değildir. Ana Kıraliçe 22, Elizabeth de 24 yaşında iken evlenmişlerdir. Halbuki Prenses Margaret kendisine yaklaşmak istiyen bütün taliplerinden usak durmaktadır. Şimdi Peter Townsend ile tekrar buluşup konuşmasından sonra belki gene kendi içine kapanacak, seneler ilerledikçe de bir tercih ve seçme yapması bütbütün sorlaşacaktır. Bu da çelik kasadaki altınların ortaya çıkmaması demektir.

NE ESKİ DOST — *Lord Glenconner'in oğlu olan Colin Tennat, Margaret'in eski arkadaşı idi. Bir aralık onunla gezdi, dolaştı.*

NE YENİSİ — *Sık sık lâf edilen Billy Wallace'dan da tebessümünü esirgemedi. Beraber gezdi. Fakat neticede birşey çıkmadı.*

NE DE ATÇI — *Arazi sahibi 24 yaşındaki Christopher Lloyd at yarışlarında prensese refakat edenler arasında idi. O kadarla da kaldı. Bu gençlerden kimisi evlendi. Kimisi de Prensesle arkadaşlıktan ümidini kesti.*

HİÇBİRİ — *Prensesin başka bir at meraklısı arkadaşı da Beaufort Dükü'nün oğlu Henry Somerset idi. Netice itibariyle bir buçuk sene sonra gene Peter ile buluşup Clarence House'da iki saat elli dakika baş başa çay içti.*

KİM NOVAK

cazip sinema yıldızı diyor ki:

"Ben, LÜKS tuvalet sabununu kullanırım".

Dünyanın en güzel kadını da bilir ki bir kadın için en kıymetli varlık temiz bir tendir. Sinema yıldızlarından onda dokuzu da günlük tuvaletleri için sâf ve lâtif olan LÜKS tuvalet sabununa güvenirler. İyi bir tuvalet sabunu olan LÜKS'ün tonik tesirile cildlerinin tamamen şeffaf kaldığını, lâtif ve hoş bir revnak peyda ettiğini bilirler.

Daima LÜKS tuvalet sabununu kullanınız. Temiz ve güzel bir tene sâhip olursunuz. Bu güzellik sabununun enfes kokusunu çok beğeneceksiniz.

Martine Carol

— Son günlerde sıhhatinizin tehlikede olduğundan bahsediliyor. Rahat uyuyabilmek için tedavi yaptırdığınızı söylüyorlar. Rivayetler doğru mudur?

— Fazla mübalâğa ediliyor. On seneden beri otuz filimde rol aldım. Burada aktrislik mesleğinin bütün icaplarını yerine getirmek de hayli yorucu. Ziyafetlere, harici seyahatlere iştirak etmek, gazetecilerin bütün arzularını yerine getirmek, fotoğrafçılara poz vermek, kamera önünde prova yapmak beni yordu tabiî... İki yıl önce uçakla dünya seyahatini tamamladığım zaman kendimi çok fena hissetmiş ve uykusuzluğumu giderebilmek için tedavi yaptırmıştım. Sonra «Nathalie» yi çevirirken bir judo sahnesinde yaralanıp haftalarca yatakta yatmıştım. «Kaçak Yolcu» (Le Passager Clandestin) filmini çevirmek üzere geçen yıl Tahiti'ye gittiğim zaman canlılığımı yeniden kazandım. Fransa'ya dönüşümde kendimi gayet iyi hissediyordum. Fakat âni iklim değişikliğinin her şeye rağmen son günlerde vücudumu biraz sarstığı görülüyor.

— Bugünlerde gazetecilerden kaçmak ister gibi bir haliniz var?... Sebebini izah edebilir misiniz?

— Bu seneki çalışma programım gayet yüklü. Biribiri ardından çevireceğim filimler, röportaj muharrirlerine ve fotoğrafçılara fazla vakit ayırmama müsaade vermiyor. Daima müteşekkir kaldığım gazetecilerin de beni anlamasını rica ederim. Sonra, hakkımda yazılan yazıların mühim bir kısmı hususi hayatımı ilgilendiriyor. Artık bundan da vazgeçilmesini istiyorum.

— Şu halde hususi hayatınıza dair son bir sual: Chirstian Jaque'dan yakında ayrılacağınız rivayet ediliyor. Ne dersiniz?...

— Christian Jaque ile zaman zaman ayrı yaşamamız tamamen iş icabı. Meselâ şu anda ben Berlin'de filim çevirirken o İtalya'da filim çeviriyor. Buna mecburuz. Hiçbir zaman aramızda boşanmayı gerektirecek bir şey de

Dünya Cennetinde — Martine Carol «Kaçak Yolcu» (Le Passager Clandestin) filmini çevirmek üzere birkaç ay kaldığı Tahiti'yi «Dünya Cenneti» olarak tasvir ediyor. Sarışın aktris gelecek ağustosta kocası Christian Jaque ile beraber tekrar buraya dönecek ve yeni bir filim daha çevirecek. Muhtemelen yakışıklı yıldız William Holden'in de rol alacağı bu kordele bir komedi mahiyetindedir.

"Tahiti'ye hayran oldum,,

"Kocamdan ayrılmıyacağım,,

"Rahatsız değilim,, diyor...

olmadı. Christian sadece kocam değil, en iyi dostum ve en beğendiğim rejisördür. Önümüzdeki ağustos ayında beraberce Tahiti'de yeni bir filim çevireceğiz.

— 1958 yılı, sanat hayatınızın en parlak yılı olacak galiba?...

— Çevireceğim yeni filimlerle milletlerarası sahada daha fazla temayüz edebilmem mümkün olabilir. Şimdi Berlin'de Amerikalı rejisör Robert Aldrich idaresinde Jeff Chandler ve Jack Palance ile beraber «Altıya Bir» (Six To One) filmini çeviriyorum. Sonra rejisör Cavalcanti'nin «Venedik Tatili» (Vacances à Venise) filminde oynıyacağım. Oradan Christian Jaque ile beraber Tahiti'ye gideceğiz. Tahiti'de çevireceğimiz filim bir komedi mahiyetini taşıyacak ve baş erkek rolünü muhtemelen William Holden temsil edecek. 1959 un başında yine Christian Jaque ile, Honk Kong'a gidip «Nathalie» nin devamı mahiyetinde yeni bir filim çevirmeyi düşünüyoruz.

Tahiti'ye Methiye — «Hayatın bütün tatlılığını orada bulabilirsiniz» diyor Martine. «Gazetesiz, telefonsuz, televizyonsuz bir memleket... Herkesin çıplak ayakla dolaştığı, yıldızlar altında uyuduğu ve hergün dansettiği bir cennet... Ben de kendimi o cazip yerli kızlarına benzetmek istedim. Tahiti'de geçirdiğim günler bana sıhhatimi tekrar kazandırdı. Şimdi sıhhatimden bir endişem yok. Bu yıl birbiri ardından filimler çevireceğim. Hem göreceksiniz elime geçecek ilk fırsatta oraya tekrar gideceğim. Martine Carol yukarıda (soğda) genç Alman aktörü Karlheinz Böhm ile beraber «Kaçak Yolcu» filminin bir sahnesinde görülüyor.

Iki Türk aktörü Hollywood'da çevrilen "Acı Tebessüm,, de rol aldı

Geçen sayıda Françoise Sagan'ın «Acı Tebessüm» adlı eserinin Hollywood'da filme alındığını bildirmiştik. 20th Century Fox stüdyolarında, rejisör Jean Negulesco idaresinde çevrilen bu komedide Rossano Brazzi, Christine Carere ile Muzaffer Tema'nın da mühim bir rolü var... Tema filimde Joan Fontaine'in romantik maceralarına karışıyor. Bu ilk deneme Muzaffer Tema'nın geleceğini tâyin etmesi bakımından mühim. İkinci resimde gördüğünüz Feridun Çölgeçen de, sessiz sadasız gittiği Hollywood'da çalışma imkânı bulabilmiş. Her iki aktöre de başarılar...

İlkbahar

1 Yünlü jarseden yapılmış yandan yırtmaçlı günlük bir elbise. Kollar takma, yaka klâsiktir. Etrafındaki bir buçuk santimetre genişliğindeki biye kumaşın bir ton koyusundandır.

2 Yünlüden japone kollu basit bir elbise. İki göğüs üzerinden başlayıp önde yarım daire şeklini alan pliler ile elbise vücuda oturmuştur. Arkada altmış santimlik fermuarı vardır.

3 Mavi Yünlü jarseden günlük bir elbise. Kollar takma ve uzundur. Göğüsten aşağı inerek kalçaların üzerinde cep maydana getiren kup, elbisenin vücuda oturmasını temin ediyor.

4 Döpiyes hissini veren yünlü jarseden yapılmış bir tayyör. Kollar takmadır. Yakanın kenarı, tayyörün etrafı ve kol kapakları iki santimetre dikişlidir. Cekette dört yırtmaç vardır.

5 Serin havalarda giymek için Ankara yününden bir ceket. Omuzlarda başlıyan üçgen önde tamamlanmaktadır.

6 Yaka, etek ve kol ağızları lâstik örgüdendir. Ön kısımdaki kendi renginde floş brode ceketi güzelleştiriyor.

7 Ankara yününden yapılmış bir ceket - blüz. Bu sade kıyafet bilhassa genç kızlar arasında çok revaçtadır.

LUISA
SPAGNOLI — Roma

için...

Hayat MODA ALBÜMÜ

Hayat Moda Albümünü şimdiye kadar almadınızsa, bitmeden mutlaka almalısınız. Zira mevsimlik elbiseleriniz için terzinize gitmeden önce size en iyi fikri Hayat Moda Albümü verecektir.

60 model 75 kuruş

Taşra Bayii:
SABRİ ÖZAKAR
İstanbul Bayii:
İRFAN BİLGİÇ

Hayat MODA ALBÜMÜ

TOPRALKO KETEN PAZEN PİJAMALIK KETEN DÖŞEMELİK BASMA HASSE
ÇAMAŞIRLIK HASSE ÇAMAŞIRLIK PERDELİK TOPRALKO KETEN PAZEN
BASMA OTOMAN OTOMAN BASMA OTOMAN
GÖMLEKLİK DİVİTİN PAZEN HASSE DÖŞEMELİK
PAZEN ÇAMAŞIRLIK PİJAMALIK BASMA
OTOMAN DİVİTİN PERDELİK
DİVİTİN PİJAMALIK GÖMLEKLİK
GÖMLEKLİK KETEN PAZEN
KETEN PERDELİK KETEN OTOMAN
TOPRALKO BASMA DÖŞEMELİK
ÇAMAŞIRLIK TOPRALKO
PİJAMALIK PERDELİK HASSE BASMA
HASSE DİVİTİN ÇAMAŞIRLIK
DÖŞEMELİK PAZEN HASSE
PERDELİK OTOMAN BASMA
DİVİTİN TOPRALKO DİVİTİN DİVİTİN
DÖŞEMELİK ÇAMAŞIRLIK TOPRALKO BASMA
PİJAMALIK GÖMLEKLİK OTOMAN
GÖMLEKLİK HASSE KETEN
HASSE OTOMAN TOPRALKO

Nasıl ki Gök Kubbe yıldızlar sayesinde parlıyorsa hanımlarımız da ancak BOSSA mamülleri sayesinde şık ve zarif olurlar.
Bukadar zarif ve ucuz yerli malı yapılabileceğini kim tahayyül ederdi.

BOSSA markası memlekette ucuzluk, sağlamlık ve zerafetin sembolü olmuştur. Şık ve zarif hanımlarımızın hepsi BOSSA markasile bunu temin etmektedirler. Aile bütçesinde muazzam tasarruf ve yerli malı giyinerek memlekete hizmet: Bir taşla iki kuş: Fakat serçe değil TAVUS Kuşu.

Senede 45.000.000 metreyi bulan mamulât

★

BOSSA

BASMA FABRİKASI — Karşıyaka, ADANA

On bir ayın sultanı : RAMAZAN

Davulcular

RAMAZAN davulla gelip davul ile gittiği için cümbüş ayıdır diyenlere hak vermek lâzımdır. Çünkü davul, haddi zatında bir cümbüş ve zafer sembolüdür.

Galiba bir davulu, sesi uzaktan iyi geldiği için değil de, davul zurnasız düğün olmadığı için severdik.

Osmanlı imparatorluğunun kurucusu Sultan Osman'a zafer nişanesi olarak Selçuk hükümdarının verdiği hediyeler içinde davul da vardı ve sesi iyi çıktığı, yahut etrafa aşk ve şevk saçtığı için olacak, her ikindi zamanı çaldırıp kendisi de ayakta merasim bitinciye kadar beklerdi.

Ama ramazan davulunun bambaşka, apayrı bir havası vardı. Top ki, boşlukları inim inim inletir, tiryakiler dahil, çoluk çocuk sıcak yataklarında top sesine aldırmazlar da davul sesine ayaklanırlardı. Çünkü davul saharun, sahur da ramazanın sembolü olmuştu.

Ramazan davulu ile davulcusu da aynı zamanda akla gelirdi, mahalleliler, kendi mahallelerinin davulu kadar davulcusu ile de övünürler, bu yüzden münakaşalar, kavgalar bile olurdu :

— Nerede sizin davulcu, nerede bizim Recep Ağa... Bir vurdu mu, evlerimiz zangır zangır titriyor.

Davulcu, ramazan başlangıcında en güç iltimas kabul eden kahramandı.

— Aman davulcu, bizim evin önünde ışık yanıncıya kadar vur... diyebilmek, her babayiğitin harcı değildi, çünkü bunun otuz gün sonrası bayramdı. Hattâ çoğu davulcu haftası geldi mi :

Basmeleyle çıktım yola
Selâm verdim, sağa sola.
A benim devletli beyim
Vakti serifler hayrola...

diye ilk ihtarı yapardı. Bu ihtardan gönlünü hoş edecek cevap alamadı mı, öbür gün mahalle çalkanır :

— Duydunuz mu, dünkü sahurda seninkilerin evi cenaze çıkmış gibi idi.

Çünkü davulcu, ıska geçerdi.

Bekçiniz kapıya geldi
Cümlenize selâm verdi.
Darılmayın iki gözüm,
Bahşişi almaya geldi.

Bu, her evin önünde söylenen manilerdendi.

Bu aya sultan ay derler,
Kaymak ile baldan yerler.
Evvelden âdet kılınmış
Bekçiye bahşiş verirler..

manisi de : «Ne verirsen kabulümdür» demekti... Çünkü âdet yerini bulacaktı. Otuz gece, hele kış ayları, herkes sıcak yatağında iken bütün mahalleyi karış karış dolaşan bekçiye bahşiş vermemek, düşünülemiyecek şeydi.

Davulcunun bahşiş toplama günü önünde coştuğu evler olurdu. Bilirdi ki, buradan dişe dokunur bahşiş alacak.

Duvardan kedi atladı
Bekçinin ödü patladı.
Merak etme bekçi baba
Efendi kesesin yokladı.
Dan, dan da, dan dan...

Bundan sonraki manilerde kafiye, vezin aramayın... Çünkü davulcubaşı heyecan içindedir :

Pencereler açıldı,
Çil paralar saçıldı.
Bahşişin oldım bergüzar
A beyim eylemem inkâr
Veren eliferi dert görmesin,
Hak bereket versin Yezdan...

Bu, duayı andıran methiyeden sonra uzaklaşan davul sesinden bahşiş vermenin duyacağı gurur, hiç bir şeyle mukayese edilemezdi.

Davul, öyle bir sihirli kuvvetli ki, onu duyup sahura kalkmamak, âdeta dinin esaslarına isyan etmekti.

■

Bektaşiye :

— Ne o erenler, oruç tutmuyorsun, ama sahurları da kaçırmıyorsun? dedikleri zaman :

— Onu davulcuya sorun... O kaldırıyor, beni... cevabını verdiği gibi, oruç tutmadığı halde sahur yemesinin sebebini de şöyle izah etmiştir :

— Ferzi eda etmiyoruz, bari sünnetini eda edelim...

■

İzmirliler vilâyete müracaat ederek ramazan davulu istemişler. Bizce davulun hasreti ve eski ramazanların sesi ve hâtırası, davul devrini yaşıyanların müddetince devam edecek, sonra da böyle, ramazan yazılarına mevzu olarak kalacaktır.

■

Devirlerin ve zevklerin asıl değiştiğine bu koca göbekli sevimli davul kadar canlı misal olamaz.

■

Dün bu derece sevilen davul tekrar gümbürdemeğe başlasa, ağır hücumlara uğramıyacağını kimse iddia edemez.

Söz aramızda, son yıllarında davul da, davulcu da çok modern olmaya başlamışlardı. Eski maniler unutulmuş, yenileri çıkmıştı. Meselâ şunları söylüyorlardı :

Erkeklerimiz adam oldu,
Hanımlarımız madam oldu,
Kaç senedir kurduğumuz
Ne bir çatı, ne dam oldu.

Bazıları dudak boyar,
Bakanların gözü doyar,
Vali beyim işitmesin,
Onlara da vergi koyar..

Bunlar, 1342 yılında söylenen manilerdi.

Gene aynı sene söylenen manilere bakınız :

Baklavanın tadı var mı?
Sarı kızın adı var mı?
Şu ayakta hak yemeyen
Mahkemede kadı var mı?

Anlıyorsunuz ya, davulcular, davulculuktan çıkıp munekkit, heccav olmuşlardı...

Hayır sevgili davul hasretlileri, onun hasretini tatlı bir hâtıra olarak muhafaza edelim, varsın eski ramazanların koynunda mışıl mışıl uyusun...

Yıldızınız diyor ki...

(11 NİSANDAN 17 NİSANA KADAR :) Önünüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Düşüncelerinizde tamamen haklı değilsiniz. Bazı hâdiseler çok âni değişmeler yaratabilir. Bu itibarla temkinli olmanızın lüzumunu unutmayınız. Sıhhî durumunuz normal. His hayatınız biraz takviye istiyor.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Teşebbüslerinizi henüz randıman vermiş değil. İş hayatınızı daha esaslı şekilde ayarlamalısınız. Bir arkadaşınızın umulmadık zamanda size önemli bir faydası dokunacak. Sıhhatinizi daha iyi kontrol ediniz.

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Çalışmanızı arttırınız. Şu son günlerde hakkınızda iyi notlar verilmiye başlandı. Yakın bir zamanda daha iyi duruma girebileceksiniz. Kendisiyle alâkalandığınız kimse henüz bunu hissetmiş gibi görünmüyor.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Samimiyetinizden faydalanmak istiyenler olabilir. Buna imkân bırakmamalısınız. Nazarî olarak hesapladığınız şeylerde pek az da realite payı bırakırsanız daha iyi olacak. Son günlerde şansınız çok artıyor.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

İmkân nispetinde neşeli olmıya çalışmalısınız. Bu sayede çevrenizdekilere daha sempatik görünebilirsiniz. Düşündüğünüz şeyin ehemmiyeti yok. Hafta sonunda gideceğiniz toplantı size bazı şeyler hazırlıyabilir.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Şansınıza güvenmemelisiniz. Çalışmalarınızda henüz bir istikrar görülmüyor. Son günlerde biraz daha tertipli olmanız hakkınızda kaydedilecek iyi bir nottur. Şahsî işiniz halledmak üzere. Hisleriniz normal.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Önünüze çıkacak fırsatlardan faydalanabilirseniz, bazı kazançlarınız olabilir. His hayatınızda fırtınalı bir devre geçebilir. Mamafih sonu belli olmıyan maceralara girmemenizi tavsiye ederiz. Sıhhatinize dikkat !

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Hakkınızda iyi veya kötü şeyler konuşulabilir. Bunlara zerrece ehemmiyet vermemelisiniz. İş hayatınız daha normal günlere girmek üzere. Sıhhî durumunuz düzgün. Şansınıza güvenmeniz bir bakıma iyi olur.

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Mâneviyatınızın bozulmuş olduğu muhakkak. Çok yakında, iyi günlere gireceksiniz. Bir arkadaşınızın hazırladığı sürpriz hoşunuza gidecek. Eğer zaman bulabilirseniz kısa bir tatil size hayli faydalı olacaktır.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Hassas davrandığınız mevzular asılında ehemmiyetli olabilir. Fakat his hayatınıza tesir edip kendinizi hırpalamanız da hiç doğru değil. Mâni olmıya çalıştığınız şey kendiliğinden yok olacak. Sıhhatiniz bozulabilir.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Teşebbüslerinizde muvaffak olabilmek için, işe hazırlıklı ve hesaplı girmelisiniz. Mesleki durumunuz gün geçtikçe daha iyiye doğru gidiyor. Arkadaşlarınıza kıymet vermelisiniz. Hayatınız düzenleniyor.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Bazı kimseler nezaket ve işbirliğinizden bahsediyor. Daha çok muvaffak olmak için daha çok çalışmalısınız. Şahsî işlerinizin yanında meslekî işlerinize de yolunda gidiyor. Sıhhatinize ehemmiyet vermenin lâzım.

Niçin
ŞAHESER ROMANLAR

... benzerleri arasında herkesin tercih ettiği ROMAN SERİSİ oldu?

BU BİR SIR DEĞİLDİR!

ŞAHESER ROMANLAR

Uzun incelemelerle seçilir, güzel bir türkçeyle çevrilir, baskısı, cildi, renkli kapakları azami mükemmeliyetle hazırlanır.

- JOSEPHINE
- GELİN TACI
- SABAH YILDIZI
- MELISSA
- AŞKTAN DA ÜSTÜN!
- HARP VE SULH
- BÜYÜLÜ ÇİÇEK
- HER KADIN GİBİ

GÜVEN YAYINEVİ
Değirmoğlu Yokuşu, Nurbaba Sok. 5-11
İstanbul

Bir Kantocu

Eski Direklerarası âlemlerinden şimdi ramazan ayı için radyolarda hazırlanan bazı hâtıralar kaldı. Bu hâtıraların hayatta olan en meşhuru, «Sahneler Kalebeği» diye anılan Zarife Emre'dir. Aşağıda onun hayat hikâyesini okuyacaksınız.

1933 yılının bir ramazan günü. Direklerarasında İstanbul'un bütün tanınmış sahne sanatçıları, «ramazan münasebetiyle hazırlanmış fevkalâde program» lariyle, İstanbul halkına ramazanın tadını çıkartmak için gayışıyorlar. Direklerarası'na giden yol boyunca; sarılı, turunculu duvar ilânları asılmış. İlânlarda «fevkalâde» programlar açıklanıyor.

Ayrıca, ilânların dört bir yanı sanatçıların oval fotoğraflariyle bezenmiş. Resimlerin altlarında sanatçıların yalnız «bey» li, «efendi» li, «hanım» lı adları yazılı. Ancak, bir sanatçıya «Sahneler Kelebeği Zarife Hanım» denmiş.

O yılların en gözde sanatçısı, hayatta kalan kantocuların da en meşhuru olan «Sahneler Kelebeği» Zarife Emre şimdi 30 - 40 yıl öncesinin tatlı, acı hâtıralarını anmakla yetiniyor :

«Annem ve babam ben küçükken ölmüşler. Beni anneannem büyüttü. Anneannem beni çok severdi. Bu yüzden Kız Koleji'ne yazdırdı beni.

«Sanata karşı duyduğum ilgiyi bu okulda arkadaş edindiğim bir Musevi kızı körükledi. Meşhur kantocu Peruz Hanım uzaktan akrabamız olurdu. 'Ona gidelim. Artist olalım' dedi. Kabul ettim.

«Bir gün Peruz Hanım'ın Galata' daki evinin kapısını çaldık. Heyecan içindeydim. Acaba ne diyecekti. Çünkü onun dudakları arasından çıkacak tek söz, tiyatro âleminde "ferman" yerine geçerdi.

«Peruz Hanım beni dizinin dibine oturttu. 'Bildiğin bir şarkıyı söyle' dedi. "Gam çekme" kantosu o yıllarda modaydı. Onu söyledim. Çok beğendi :

«—Yarın gel de seni Naşit Bey'e götüreyim, dedi.

«O gece hiç uyumadım. Ertesi sabah Peruz Hanımla Naşit Bey'in tiyatrosuna gittik.

«Naşit Bey : 'Peki Madam Perus, bir deneyelim' dedi.

«Sahne hayatımın ilk umut ışığı işte o gün yandı.

«Artık meşhur olmuştum. Adıma manâler, manzumeler yazılıyordu. Günde en aşağı 10 tane aşk naâmesi alıyordum. Ama bunlar benim "ruhuma" değil de, sesime ve oyunuma âşık olan, her çiçeğe kelebek gibi konan erkeklerdi. Bana mektup yazan Matild'e de, Mihri'ye de ilânı aşk ediyordu.

«Bir gün sahnede, (Güvercin) kantosunu söylüyordum. Seyircilerden biri ayağa kalktı :

«— Seni gidi kelebek gibi Zarife seni. Aşkımı kabul etmezsin ha !... diye bir narâ attı.

«O gün adım (Sahneler Kelebeği) olmuştu. Birkaç yıl bu ad devam etti. Sonra (Çapkın) dediler, (Kumru) dediler...

«Oysa, ben hayatım boyunca bir kişiye âşık olmuştum. (Kelebek) likle, (Çapkın) likla, (Kumru) lukia ilgim bile yoktu. Ne öyle erkekten erkeğe dolaşmış, ne de kumrular gibi sevişmiştim.»

20 yıl sahnede alkışlanan sanatçı, sahneyi 20 gündeliğini vermedikleri için bırakmış :

«En kızdığım şey, hakkımın yenmesidir,» diyor. «Ama sahneyi bıraktığıma da iyi etmişim. İnsan, sahneden indiği gece unutuluyor.

«O zaman elime su dökemiyenler, arkamdan 'Bizi unutma e mi ? Sahneye yine dön' diye kovayla su dökenler kapımı bile çalmıyorlar artık».

Zarife Emre tam 20 yıl kanto, komedi, operet, vodvil ve dram oynamış. Ama «dram» ı tercih ediyor.

En çok beğendiği kanto da şu :

Sevdim dostlar ben bir çiçek
Aman ne zehirli böcek
Her gün kadın, kız peşinde
Öpmek, sevmek hevesinde
Ben kıskanırım o güler
Gam çekmeden enfiye çeker
Bu dünyada aşk çekmiyen
Ahrette sopa yiyecek...

Zarife Emre, şimdi Vezneciler'deki kutu gibi evinde tek başına yaşıyor. Onu hayata bağlıyan tek bağ, evinin biraz ötesindeki Şehzadebaşı tiyatrolarındaki hâtıraları.

«Hayat bir tiyatro, diyor. Sahnede piyes oynarken prenses, kıraliçe olurdum. Sayısız nedimelerim vardı. «Bugün tahtını, tacını, yakınlarını kaybetmiş bir kıraliçeden farksızım.»

İKİ BÜYÜK ŞÖHRET — Yukarıda solda devrinin büyük şöhreti kantocu Peruz Hanım; sağda Naşit Bey görülüyor. Zarife Hanım onların vasıtasiyle sahne hayatına girmiştir. Sağdaki fotoğrafta, Naşit Bey'in solunda görülen kadın Zarife Hanım'dır.

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz?

Nuran +

Kadın isimleri arasında bulunan bu kelime ışıklı, ışık saçan anlamına gelmektedir.

Ragıp, Razibe

Arapça olan bu kelime rağbet edici, istekli anlamına gelir ve daha çok özel isim olarak kullanılır. Adaşlar arasında valilik ve elçiliklerde bulunmuş divan şairlerimizden Ragıp Paşa, divan edebiyatımızın üstat şairlerinden, valiliklerde, sadrazamlıklarda bulunmuş, Osmanlı idaresi zamanında çok yararlı hizmetleri görülmüş ve kendi adını taşıyan kütüphanesinin yanında gömülü olan Koca Ragıp Paşa da vardır. Şu mısra onundur:

«Turfa dükkânı hikemdir bu köhne tâkı felek,
Ne ararsan bulunur derde devadan gayrı...»

Âli, Âliye

Arapça bir sıfat olan bu isim yüksek, yüce anlamına gelir. Adaşlar arasında Tanzimat devrinin büyük simalarından, valilik, elçilik ve sadrazamlıklarda bulunmuş olan Mehmet Emin Ali Paşa, On altıncı Asırda yaşamış, Osmanlı devrinin en mühim tarihlerinden birini yazmış, birçok eser ve şiirleriyle tanınmış olan Mustafa Ali Efendi, bizde ilk defa sahne eseri yazan ve edebî mizahı en ince örnekleriyle veren ediblerimizden Mehmet Ali Bey, On dokuzuncu Asırda yaşamış şair ve ilk gazetecilerimizden Ali Ali Efendi de bulunmaktadır. Şu mısra kendisinindir:

«Neşve tahsil ettiğin sâgar da senden gamlıdır,
Bir dokun bin âh dinle kâsei fağfurdan...»

Raif, Raife +

Kadın ve erkek isimleri arasında bulunan bu kelime Arapçadır. Acıyan, esirgiyen anlamına gelir. Adaşlar arasında tarihe ait eserler bırakmış bulunan Davutpaşalı Mehmet Raif Bey, 1936 da vefat eden tanınmış edebiyatçılarımızdan Raif Necdet Kestelli, II. Abdülhamit devrinin tanınmış vezir ve nazırlarından Köse Raif Paşa da bulunmaktadır ki şiirleriyle tanınmış bulunan İhsan Raif Hanım bu zatın kızıdır.

Firuz +

Farsçada muaffer, galip, bahtlı anlamına gelir. Erkek ismi olarak kullanılmaktadır. Adaşlar arasında Fatih Sultan Mehmedin Kumandanlarından Rumelihisarı muhafızı Firuz Ağa, Sultanahmette bir cami yaptırmış bulunan İkinci Bayezidin Hazinedarbaşısı Firuz Ağa da bulunmaktadır.

Erman +

Öz Türkçede erkek adam, yiğit, faziletli ve kahraman demektir.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından sorulmuştur.

Hayat Doktoru

Bir aile hekiminiz var mı?

Eskiden, az doktor bulunmasına rağmen, pek çok ailenin hususi hekimi vardı. Bu, bir zenginlik, fakirlik meselesi de değildir. Bir mahalle hekimi, her hastaya bakar, ailelerin sıhhi durumunu yakından tanırdı. Şimdi ise, ya hiç doktora gitmiyor veya paramız varsa, doktor doktor dolaşıyoruz.

Dr. RECEP DOKSAT

Hayat okuyucularından pek çok mektup alıyoruz. Sorularlar o kadar çeşitli ki... «Bir sey almak için yere eğilip de biraz kalırsam, gözlerim kararıyor ve gözümün önünde şimşekler çakıyor. Acaba neden oluyor?» Bir başkası: «Bir şey okurken satırlar gözümün önünde karışıyor. Acaba sebebi nedir?» Bir diğeri: «Yaşım 16, kilom 70, çok şişman buluyorum kendimi. Nasıl zayıflıyabilirim?», «18 yaşındayım. İki senedir saçlarım beyazlaşıyor. Kırıcılığını da kaybetmeğe başladı. Sebebi nedir? Nasıl önliyebilirim?...» ilh.

Evvelâ, bu sualleri sormak yakınlığını ve itimadını gösterdikleri için aziz okuyucularımıza teşekkür ederiz. Fakat, kendilerine lâyıkiyle faydalı olamadığımız için de müteessiriz. İmkânnispetinde ve elimizden geldiği, bilgimizin yettiği kadar, bir şeyler yazmaya çalışıyoruz... Amma, verdiğimiz cevaplar, çok defa tatmin edici olmaktan uzaktır. Zira, soruları sualler kifayetsizdir.

Bir sey almak için yere eğilince sözleri kararon okuyucumuz, şayet bir hekime baş vursaydı, eminim ki önce tansiyonu ölçülecekti. Tansiyonda düşüklük veya yüksekllik tesbit edilince de, bunun sebepleri araştırılacak ve ona göre ilâçlar verilecekti. Belki de tansiyonda da bir bozukluk bulunmıyacak, bambaşka sebepler aramak icabedecekti... Lüzumlu bilgileri temin edecek bir muayene yapmadan veya yapılan muayenelerin neticelerini bilmeden, hiç bir hekim, isabetli tavsiyelerde bulunamaz.

Bir sey okurken gözü karışan okuyucumuzun da ihtimal bir gözlüğe ihtiyacı vardır. Belki de pek zayıftır veya bambaşka bir ârıza bahis mevzuudur.

Şişmanlıktan şikâyet edenlerin ise, sualllerinde hep aynı eksiklik var. Yaşlarını, kilolarını söylüyor, fakat boylarını yazmayı unutuyorlar. Kaldı ki, bunların hepsini bildirseler dahi, uzaktan kesin bir şey söylemek güçtür. Zira, şişmanlığın bir yığın sebebi vardır. Bunların hangisinin mevzuubahis olduğunu da, ancak gereken muayeneleri yapınca söylemek mümkündür. Terleme, yüzdeki sivilceler, saç dökülmesi v.s... gibi şikâyetler için de hal böyledir. Çünkü, her şikâyetin, pek çok sebebi vardır. Yani aynı şikâyetler, başka başka sebeplerden doğabilir. Okuyucu sütunundaki cevaplar, bunun içindir ki ekseriya doktora baş vurmak lüzumunu hatırlatan bir ikaz olmaktan öteye geçemiyor. Şüphesiz ki, bu ikazların da, bir hizmet olduğuna kaniiz.

Müsaade buyurulursa, bu ikazların en şümüllü ve en lüzumlusunu şuracıkta tekrarlıyalım. Neye bir aile hekiminiz yok? Bu hekimin bir mütehassıs, bir şöhret olması şart değil, hattâ belki de mahzurludur. Bulunduğunuz semtte veya kasabada, bir doktor belleyiniz ve maaaile, her şikâyetiniz için ona baş vurunuz. Hattâ kendinizi sağlam hissederken bile bir kontrolü ihmal etmeyiniz. Bunu, aylık cüzi bir ücretle bile temin etmeniz sanırım ki kabildir. Aile doktorunuz, böylece sizi, sizin bünyenizi tanır. Mühim bir hastalık halinde, gereken meslektaşına sizi o gönderir. Böylece hem daha az masraf eder, hem de boş yere doktor doktor dolaşıp hastalığınızı uzatmamış ve en mühimmi, bir çok hastalıkları, başlamadan önlemek imkânına kavuşmuş olursunuz.

PUL VE TARİH

TÜRK PULLARINDA FİAT ARTIŞI

Son sekiz, on seneden beri memleket pulculuğunda büyük bir canlılık göze çarpmaktadır. Koleksiyon merakı bilgiye, anlayışa dayanan bir konu olduğuna göre bu canlılık memnuniyetle karşılanmalıdır. Her pazar saat 10 dan 12 ye kadar Filâtelist Kulübü'nde yapılan müzayedeler bütün serilerde, pul koleksiyoncularının çoğalmasından ileri gelen önemli yükselmeler olduğunu göstermektedir. Birkaç misal verelim:

Fatih 500. Serisi

1953 te 12.50 lira
1957 de 20.— lira
1958 de 125.— lira

Hâtıra Bloku

250 kuruştan 100 liraya

Birinci Ay-Yıldız Serisi

1923 te 7.63 lira
1957 de 370.— lira
1958 de 1250.— lira

Kadınlar Serisi

1935 te 5.30 lira
1957 de 550.— lira
1958 de 1250.— lira

Cenevre Serisi

1922 de 9.33 lira
1957 de 90.— lira
1958 de 600.— lira

9 Eylül İzmir Serisi

1923 te 4.20 lira
1957 de 35.— lira
1958 de 400.— lira

Birinci Atatürk Serisi

1931 de 7.03 lira
1958 de 700.— lira

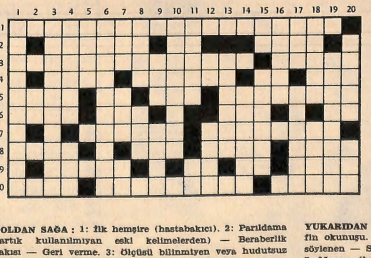

BİLMECE

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

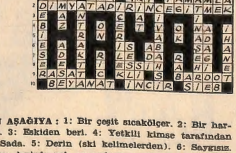

SOLDAN SAĞA : 1: Bir hemşire (hastabakıcı). 2: Paridkama (artık kullanılmıyan eski kelimelerden) — Berberlik takısı — Geri verme. 3: Ölçüsü bilinmiyen veya hudutsuz — Su bendi. 4: Bir soyadı — Tatsız ve münasebetsiz seveze — Mehtap — Bir soyadı. 5: Eyleme — Bin metre demektir — Meşhur bir Amerikalı ismi — Yaşlık. 6: Havada pek az bulunan bir gaz — Olur mu — Bir soyadı — Şart takısı. 7: İş yeri — Büyük deniz. 8: Temel — Damarlarımızda dolaşır — Bozularak kokmuş — Yardım istendiğini veya suç bağışlanmasını ve merhamet istendiğini anlattığı gibi beşgünlük de bildirir. 9: Bir sayı — Su (bu da eski kelimelerden) — Resmî haber ajansımızın kısaltılmış ismi — Tersi seçer. 10: Tersi arka — Halk tarafından sevilen bir ses sanatkârımız — Ateş olacak madde.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: Bir çeşit sıcakölçer. 2: Bir harfin okunuşu. 3: Eskiden beri. 4: Yetkili kimse tarafından söylenen — Sada. 5: Derin (eski kelimelerden). 6: Sayısımsı. 7: Manap (bu devirde pek az rastanan çok eski kelimeler den). — Frenkçe hanımın kısaltılmışı — Son harfin okunuşu. 8: Zayıf — Başta yer alan. 9: Taşkın su — Şu demek ki. 10: Ek olarak. 11: Kocealine bağlı bir ilçe — Soru takısı. 12: Şart takısı — Atılgan. 13: İş yaparken güçlük çekildiğini belirtme. 14: İş yapar gibi görün vakit geçir. 15: Tersi koşuk — Uzun tüylü bir hayvan. 16: Gemilerde enleme direklerle babafingo arasındaki kısım. 17 Dört taraft su ile çevrili kara parçası — Bir çalgı. 18: Tersi iki komik arkadaştan sağ kalanı — Türkçenin tek yardımcı fiili. 19: Bir soyadı. 2: Tersi bir ağaç — Sarih.

KARİKATÜR

Oto - Stop.

— Affedersiniz, direksiyon bozuldu da.

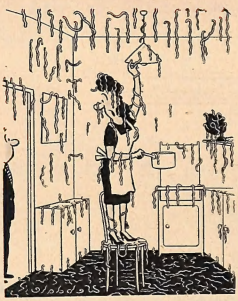

— Yemek biraz gecikecek kocacığım. Vantilâtör makarna tenceresine düştü de !

Mütareke.

Kapan.

Tekaüt edilirken :
— Şimdi artık bu müessesenin ne mal olduğunu söyliyebilirim.

Hayat

SÜLEYMANİYE'DE
BİR KADİR GECESİ